

poslovni edukator

časopis za osnovne i srednje škole, predškolske ustanove i druge javne ustanove

ISSN 1846-3916

PRAVO:

Izmjene i dopune Zakona
o mirovinskom osiguranju

Sukob Opće uredbe
o zaštiti podataka i Zakona
o pravu na pristup informacijama
u svakodnevnom radu u školi

Aneks Ugovora o radu
za službenike za informiranje

Razrješenje člana školskog
odбора i raspuštanje školskog odбора

Odlazak učenika na terensku nastavu

RAČUNOVODSTVO:

*Radni odnos uz mirovinu
od 1. siječnja 2019.*

*Novine u
Općem poreznom zakonu
od 1. siječnja 2019.*

PROVJERA VJERODOSTOJNOSTI DIPLOMA

AKTUALNO:

Intervju sa Zdeslavom Hrepićem

ZDRAVLJE:

Visoki arterijski tlak - podmukli ubojica

OBAVIJEST PRETPLATNICIMA

„Godišnji financijski izvještaji za 2018. godinu za škole“
– dodatak 1. časopisu *Poslovni edukator* za 2019.

Poštovani pretplatnici časopisa *Poslovni edukator*!

Obavještavamo Vas kako smo dana 13. siječnja 2019. godine svim prošlogodišnjim (2018.) pretplatnicima, novim pretplatnicima za 2019. godinu i svim budućim pretplatnicima časopisa *Poslovni edukator* na prijavljenu e-mail adresu prosljedili Dodatak 1. časopisa *Poslovni edukator*.

S obzirom na to da je termin izlaska iz tiska prvog broj ovogodišnjeg časopisa 1. veljače, odlučili smo članak poslati prije izlaska časopisa iz tiska jer daje upute na aktualnu temu te na jednostavan i detaljan način objašnjava što je potrebno napraviti do 31. siječnja 2019.

Dodatak 1. časopisu *Poslovni edukator* za 2019. godinu poslan je kako bi potrebnu informaciju dobili svi u pravo vrijeme.

Aktualnu temu „Godišnji financijski izvještaji za 2018. godinu za škole“ obradila je autorica mr. sc. Ivana Jakir Bajo.

Ako Dodatak 1. niste dobili na prijavljenu e-mail, molim da nas obavijestite na koju e-mail adresu da ubuduće šaljemo aktualne informacije koje će Vam zasigurno biti potrebne u svakodnevnom radu.

Također, mole se pretplatnici da posjećuju našu mrežnu stranicu te budu u korak s aktualnostima koje ćemo objavljivati. Ujedno će svi dodatci časopisu biti objavljeni i na www.kovacic-konzalting.com

S poštovanjem
Ela Kovačić, glavna urednica

IMPRESSUM:

POSLOVNI EDUKATOR, Broj 1/2019.
UDK, ISSN 1846-3916

Nakladnik:

Kovačić konzalting d.o.o.

Ivana Gundulića 3, 21220 Trogir

Tel./fax. 021/208-976

OIB: 79608058419

e-mail: kovacic.konzalting@gmail.com

IBAN: HR6623400091110841586

Za nakladnika:

Ela Kovačić

Glavna i odgovorna urednica:

Ela Kovačić

Direktorica Kovačić konzalting d.o.o.:

Ela Kovačić

Dizajn časopisa:

Kristijan Kuliš i Ela Kovačić

Lektorica:

Daniela Radan

**Kontakt osoba za savjetovanje
posredstvom elektroničke pošte:**

Josipa Coce Bašić - za pretplatnike

Dunja Jakaša - za članove UTIRUŠ-a

e-mail:

casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Tel.: 021/208 976 - za pretplatnike

Tel.: 021/221 276 - za članove UTIRUŠ-a

Suradnici i autori:

Ela Kovačić, Zdeslav Hrepić,

Zdravka Grđan, Marija-Ana Zovko Tomaš,

Ružica Vukobratović, Iris Gović Penić,

Josipa Kovačić, Marija Benić,

Nenad Kapčić, Otokar Crnalić,

Seka Jurčev, Sandra Tomić Ilić,

Jadranka Bando, Marija Zuber,

Mirjana Mahović Komljenović,

Zorica Tešija, Darko Sambol, Ana Jerković,

Vedran Kovačić, Rajka Domin...

Tisak:

Jafr print, Solin

Cijena:

791,00 kuna (uključen PDV)

Tekstovi objavljeni
u časopisu "Poslovni edukator"
izražavaju mišljenje autora
i ne moraju se isključivo podudarati
s mišljenjem uredništva.

SADRŽAJ**Uvodna riječ:**

Uvodna riječ - Ela Kovačić 4

Aktualno:

Intervju sa Zdeslavom Hrepićem - Ela Kovačić 5

Ravnatelj:

Izazovi i perspektive «Škole za život» - Zdravka Grđan 12

Pravo:

Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim
posrednicima - Marija-Ana Zovko Tomaš 18

Izmjene i dopune Zakona o mirovinskom osiguranju
- Ružica Vukobratović 26

Praksa Europskog suda za ljudska prava na području vraćanja
stečenog bez osnove: predmeti Čakarević protiv Hrvatske i
Solomon protiv Hrvatske - Iris Gović Penić 30

Sukob Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o pravu na pristup
informacijama u svakodnevnom radu u školi - Josipa Kovačić 33

Aneks Ugovora o radu za službenike za informiranje
- Marija Benić, Nenad Klapčić, Otokar Crnalić 36

Metodološko-nomotehnička pravila za izradu općih akata
- Seka Jurčev 39

Razrješenje člana školskog odbora i raspuštanje školskog odbora
- Sandra Tomić-Ilić 48

Odlazak učenika na terensku nastavu - Jadranka Bando 51

Računovodstvo:

Radni odnos uz mirovinu od 1. siječnja 2019. godine
- Marija Zuber 53

Novine u općem poreznom zakonu od 1. siječnja 2019. godine
- Mirjana Mahović Komljenović 60

Javna nabava:

Institut procijenjene vrijednosti nabave - Zorica Tešija 64

Psihologija:

Gestalt Coaching u školi - Darko Sambol 65

Odgoj i obrazovanje:

Emocionalna pismenost u školama - Ana Jerković 67

Pisanje po papiru u *touch* generaciji - Ana Jerković 69

Zdravlje:

Visoki arterijski tlak - podmukli ubojica - Vedran Kovačić 71

Pitali ste, odgovaramo:

Provođenje postupka utvrđivanja konzumiranja alkohola učitelja
na radnom mjestu u školi; Procjena radne sposobnosti
- Ružica Vukobratović 74

Javna nabava - Seka Jurčev 76

Aktualna pitanja - Iris Gović Penić 78

Starosna mirovina - Marija Zuber 80

Nove osnovice za obračun plaće u javnom sektoru;
Nova svota zaštićenog dijela plaće od ovrhe u 2019. godini;
Pravo na sistematski pregled; Evidentiranje prihoda i rashoda
iz mjere zapošljavanja - Rajka Domin 81

Iz rada udruge:

Provjera vjerodostojnosti diploma - Ela Kovačić 84

Ridere per vivere:

RIDERE PER VIVERE - Rajka Domin 86

Ela Kovačić
dipl. iur.

Poštovani pretplatnici časopisa Poslovi edukator!

**IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?**

Pošaljite ga Eli Kovačić na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Želim se od srca zahvaliti na svim prekrasnim čestitkama za Božić i Novu godinu koje sam dobila. Nadam se kako vam je ova godina lijepo započela. Bilo koji početak uvijek želimo započeti što je bolje moguće, a posebno su ljudi euforični kada završavaju sa starom i ulaze u novu godinu, kada u svom životu započinju novo poglavlje od 365 dana.

Nadam se da ste zbrojili sve plusve i sve minuse u prošloj godini te da ćemo zajedno nastojati na poslovnom polju biti što bolji.

Kako bih vam pomogla da izvučemo najbolje iz prethodne i da što više postignemo u ovoj 2019. godini, za vas sam pripremila nove tekstove i teme koje će autorski tim časopisa „Poslovni edukator“ obraditi za vas i time vam olakšati poslovni život u školi.

Za vas ćemo u pravo vrijeme proslijediti potrebnu dokumentaciju. To smo radili kroz cijelu prošlu godinu i tim ritmom nastavljamo u 2019. godini.

Kroz organizaciju jednodnevnih seminara omogućili smo puno toga u prošloj godini. U veljači 2018. godine imali smo panel diskusiju na temu „Temeljni kolektivni ugovor u javnim službama s komentarom i relevantnom praksom“ autorice Iris Gović Penić. Prije svih dali smo mišljenje u vezi putnih troškova zaposlenih u školstvu. Osim što je knjiga izdana i besplatno promovirana u Zagrebu, ista je još uvijek jedina na tržištu u kojoj je autorica napisala sve što je bitno za primjenu.

Bili smo na vrijeme uključeni u uvođenje GDPR-a u školstvu i odradili sve formulare, privole, Pravilnik i sve potrebno do 25. 5. 2018. godine. U roku smo svim školama prosljedili ogledni primjerak Statuta za škole, kao i ogledni primjerak Pravilnika o načinu i postupku zapošljavanja u školstvu.

U svakom slučaju, na kraju 2018. godine možemo se samo pohvaliti da smo imali tako dobar autorski tim koji je omogućio na vrijeme ponuditi sve potrebno školama kroz ogledne primjerke.

Odmah na početku 2019. godine bit će tiskana nova knjiga i jednina na tržištu pod nazivom „Priručnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera i odgovornostima maloljetnika u osnovnim i srednjim školama“ koju možete naručiti preko:
www.kovacic-konzalting.com

A sada, želim vam da uživate u čitanju prvog broja časopisa i da nam svojim sugestijama omogućite što bolji i kvalitetniji rad autorskog tima.

Vaš problem postaje naš u onom trenutku kada nam date mogućnost istraživanja za vas.

Zahvaljujem svim pretplatnicima na ukazanom povjerenju kojeg ćemo i ovu 2019. godinu nastojati opravdati kvalitetom, dostupnošću i znanjem.

S poštovanjem
Ela Kovačić

Pratite nas na: www.kovacic-konzalting.com

Ela Kovačić
dipl. iur.

dr. sc.
Zdeslav Hrepić

Intervju sa Zdeslavom Hrepićem

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Zdeslavu Hrepiću na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Prije godinu dana imala sam čast slušati Vaše predavanje i upoznati Vas. Vaš nastup i način predavanja su bili posebni. Profesor ste fizike na američkome Sveučilištu Columbus u američkoj saveznoj državi Georgija. U Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje i obrazovanje dana 10. siječnja ove godine održali ste predavanje o obrazovnim reformama u SAD-u, s kritičkim osvrtom na reformu obrazovanja „Škola za život” koja se sada provodi kod nas. Iako ste fizičar koji je fakultetsku diplomu stekao u Hrvatskoj, znanstvenu karijeru ipak ste postigli u SAD-u. Smatram kako je Vaš savjet i preporuka od velike važnosti za budući razvoj našeg obrazovanja. Ljudi poput Vas nam nedostaju kako bi Hrvatska mogla vratiti dignitet na svim poljima, a posebno na polju obrazovanja.

Što ste radili u Hrvatskoj prije nego ste otišli u SAD? Kako ste i kada otišli u SAD te kako ste se navikli na način života u SAD-u? Nedostaje li Vam Hrvatska?

Kažu da je udaljenost za ljubav ono što je vjetar za plamen. Vjetar gasi mali plamen, a veliki rasplamsava. Vjetar udaljenosti nije ugasio moj plamen za Hrvatsku. U USA sam otišao kao poslijediplomski student nakon što sam na PMF-u u Splitu diplomirao nastavnički smjer za Fiziku i Politehniku. Istraživanja koja sam radio bila su u području poučavanja fizike s magisterijem iz Fizike i zatim doktoratom iz područja „Kurikul i Poučavanje” (Curriculum and Instruction). Prije odlaska u USA radio sam kao nastavnik u dvije splitske osnovne škole. Predavao sam Fiziku, Informatiku i Tehničku kulturu i jako sam volio svoj posao. Međutim, htio sam napredovati i u znanstvenom smislu, a rezultati koje sam dobio još pri izradi diplomskog rada su me ponukali da s istraživanjima nastavim dalje.

Kakvo je Vaše iskustvo studiranja u SAD-u i u Hrvatskoj?

Školski sustav u USA je poput buffet menija. Idealan je za ambiciozne učenike koji znaju što žele, imaju unutrašnju motivaciju, a u isto vrijeme i mogu i žele uložiti vrijeme i trud u studiranje i učenje. Međutim, u tom istom sustavu, zbog tih istih prednosti, odnosno široke lepeze ponuđenog, moguće je i provući se s popunjavanjem satnice kolegijima koji nisu ili najbolji izbor ili nisu na optimalnoj razini zahtjevnosti. To dovodi do konzistentne degradacije znanja u zahtjevnijim predmetima poput matematike i prirodnih znanosti, a posljedično i u odnosu prema njima. U fizici postoji princip da kad električna struja ima „izbor” protjecanja kroz više paralelnih otpornika, ona izabire, odnosno preferira put manjeg otpora. Slično radimo i svi mi, kao ljudi u postizanju svojega cilja. Kritična razlika među ljudima je pritom - gledaju li na ciljeve kratkoročno ili dugoročno. Oba su bitna, ali jasno je i koji je od njih važniji za životni uspjeh na duge staze. Zato je bitno da se obrazovni ciljevi ne definiraju i ne mjere samo kroz kratkoročne preference učenika. Čini mi se da reforma koje je u tijeku u Hrvatskoj to ne uzima u obzir.

Zašto mislite da su hrvatske škole još uvijek dobre?

Kad se razmatra uspjeh učenika na međunarodnim testiranjima, valja uz apsolutne rezultate paralelno uzeti u obzir i ulaganja pojedinih država u školstvo po učeniku, kao i razinu BDP-a po stanovniku. Jasno je da ta oba faktora značajno utječu na mogućnosti usvajanja znanja, iskustava i vještina. Kao i na njihovu kvalitetu. Kad se Hrvatska uspoređi s državama koje su nam po ovim faktorima slične, pokazuje se da smo iznad velike većine tih zemalja, u nekim segmentima na samom vrhu. A isto tako smo usporedivi s mnogim zemljama koje imaju puno veća i ulaganja po učeniku i BDP po stanovniku. **To pripisujem prvenstveno kvalitetnim i savjesnim učiteljima kojih je u Hrvatskoj mnogo, odlično poznaju svoje područje i najvećem broju je stalo do svojih učenika. Isto tako, u Hrvatskoj se**

prof.
Zdravka Grđan*

Izazovi i perspektive «Škole za život»

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Zdravki Grđan na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Internet portali, novinski članci, forumi, Tv gostovanja i emisije, službene web stranice Ministarstva znanosti i obrazovanja i različitih škola, stručna usavršavanja, tribine, diskusije, okrugli stolovi, dnevne informacije i dezinformacije s različitih mjesta, kafića i ulica – uglavnom «Škola za život» je svakodnevna vrlo česta i omiljena tema, kako u školskim krugovima, među mladima, obitelji, prosvjetarima tako i vrlo atraktivna tema mnogih političara, medija i svekolike javnosti. Da nije riječ o vrlo ozbiljnom projektu, rekla bih eto dnevne razbibrige koje mnogima krute vrijeme i potiču ih na promišljanja. Interesantno je slušati razne profile ljudi kako suvereno daju svoja «stručna» mišljenja i prosudbe o obrazovnom sustavu kao veliki samoprovani eksperti, a zamislite ovu činjenicu - sve temeljeno na dječjem i mladenačkom prisjećanju na školovanje koje je iza njih. Toliko o tome. **Namjera mi je u ovom članku upoznati vas iz prve ruke s osnovnim podacima o «Školi za život» i provesti vas kroz proces implementacije aktivnosti i zahtjeva ovog projekta u redovni školski život na konkretnom primjeru: Druge gimnazije Varaždin.**

1. ŠTO JE ZAPRAVO «ŠKOLA ZA ŽIVOT»

Unazad nekoliko godina svjedoci smo pokušaja kretanja u tzv» cjelovitu kurikularnu reformu» u skladu s usvojenom Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije iz 2014. godine. Školstvo je zapravo, prema sveopćem mišljenju, u stalnoj krizi, žudi za promjena, zastarjelo, neefikasno, treba se reformirati i promijeniti iz korijena. Žao mi je da se vrlo rijetko govori o kvaliteti postojećeg ili ajmo reći dosadašnjeg sustava odgoja i obrazovanja iz kojeg smo svi došli. Nikada nije sve crno ili bijelo, pa tako niti po pitanju obrazovanja u Hrvatskoj. Možemo li si priuštiti zaboraviti sav dosadašnji kvalitetan rad u našim odgojno-obrazovnim institucijama, metodologiju rada naših škola ocijeniti kao didaktički i metodički nedostatnima i manjkavima – odgovor je apsolutno ne.

Upravo iz tog razloga drago mi je da smo prije ikakvih velikih nacionalnih reformi dobili vrijeme i resurse da provedemo «Školu za život».

«Škola za život» je eksperimentalni jednogodišnji program, koji je prethodnik i korekturni razvojni strateg budućem uvođenju cjelovite kurikularne reforme.

Nositelj projekta i eksperimentalnog programa «Škola za život» je Ministarstvo znanosti i obrazovanja s projektnim partnerima: Agencija za odgoj i obrazovanje,

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNET, Agencija za mobilnost i programe Europske unije, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje.

Projekt je sufinanciran od strane Europske komisije i Europske unije iz sredstava Europskog socijalnog fonda i naravno hrvatskog državnog proračuna.

Nosioci projekta u kojima se operativno provodi eksperimentalni program «Škola za život» su osnovne i srednje škole diljem Republike Hrvatske, ukupno njih 74. Od tog broja ukupno je 48 osnovnih škola i 26 srednjih škola (najveći naglasak stavlja se na strukovne škole s obzirom da je samo 6 gimnazija u projektu).

Jedan od glavnih ciljeva «Škole za život» jeste provođenja raznih aktivnosti kojima bi se u konačnici uspostavio «usklađen i učinkovit sustav odgoja i obrazovanja koji odgovara zahtjevima modrenog i za život potrebnog obrazovanja» (citirano iz službenog programa «Škole za život»).

Aktivnosti obrazovne reforme kojima bi se povećala kompetentnost i uspješnost kod učenika za rješavanje različitih problemskih situacija zahvaljujući stečenom školskom znanju i iskustvu te bi ujedno učenici, nastavnici i roditelji bili zadovoljni i motivirani su: **«1) razvoj temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje; 2) jasno definiranje odgojno-obrazovnih**

* Ravnateljica, Druga gimnazija Varaždin

**Marija-Ana
Zovko Tomaš**
dipl. iur.

Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima

**IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?**
Pošaljite ga Mariji-Ani Zovko Tomaš na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Zakon koji uređuje djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnoj i srednjoj školi* propisuje kako je jednakost obrazovnih šansi za sve učenike prema njihovim sposobnostima jedno od načela na kojem se temelji odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi. Jedan od ciljeva odgoja i obrazovanja je osigurati sustavan način poučavanja učenika, poticati i unapređivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima.

1. UVOD

Inkluzijom učenika s teškoćama u razvoju u redoviti sustav odgoja i obrazovanja, učenicima se pruža podrška koja im je potrebna da razviju osobne potencijale i steknu obrazovanje sukladno svojim individualnim sposobnostima i interesima. Uspješna inkluzija zasigurno ovisi i o kompetentnosti učitelja, nastavnika odnosno stručnog suradnika koji, uvažavajući posebnosti učenika, provodi njemu primjereni oblik obrazovanja.

Međutim, važnu ulogu u olakšavanju inkluzije učenika s teškoćama u razvoju u redoviti sustav odgoja i obrazovanja i unapređenju kvalitete njihova školovanja svakako imaju i pomoćnici u nastavi odnosno stručno komunikacijski posrednici.

ZOOOSŠ¹ daje mogućnost školskim ustanovama da radi ispunjavanja posebnih potreba učenika s teškoćama, na prijedlog osnivača ustanove i uz suglasnost ministarstva nadležnog za obrazovanje², u odgojno-obrazovni proces uključe pomoćnike u nastavi ili stručno komunikacijske posrednike. Na njihovo se zapošljavanje ne primjenjuju odredbe o postupku zapošljavanja u školskim ustanovama, već se način njihova uključivanja u odgojno-obrazovni proces propisuje pravilnikom koji donosi ministar nadležan za obrazovanje³.

Osim načina uključivanja pomoćnika u nastavi

i stručno komunikacijskih posrednika u odgojno-obrazovni proces, istim se pravilnikom propisuje način i sadržaj njihova osposobljavanja i obavljanja poslova, uvjeti koje moraju ispunjavati, kao i postupak radi ostvarivanja prava učenika s teškoćama u razvoju na potporu pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika.

Navedeno je detaljno regulirano Pravilnikom o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima⁴ koji je stupio na snagu 29. 11. 2018. god.

Učenicima s teškoćama osigurava se potpora pomoćnika u nastavi i stručnog komunikacijskog posrednika kako bi im se omogućilo da ravnopravno s drugim učenicima sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu s tendencijom njihova osamostaljenja u školskoj sredini.

Cilj potpore pomoćnika u nastavi i stručnog komunikacijskog posrednika je izjednačavanje mogućnosti učenika, odnosno sudjelovanje u onom sustavu komunikacije koji preferira gluhi, nagluhi ili gluhoslijepi učenik te učenik sa složenim komunikacijskim teškoćama po načelu razumne prilagodbe u svrhu osiguravanja njemu primjerenih uvjeta odgoja i obrazovanja.

Osiguravanje oblika razumne prilagodbe ne oslobađa učenika obveze obavljanja zadataka i stjecanja kompetencija prema njemu određenom primjerenom programu obrazovanja, nego samo prilagodbu načina njihova ostvarivanja, niti oslobađa

* Vidi članak 4. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine br. 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 16/12., 86/12., 126/12., 94/13., 152/14., 7/17. i 68/18.) (u daljnjem tekstu: ZOOOSŠ)

¹ Vidi članak 99. stavke 9., 10. i 11. ZOOOSŠ-a

² Ministarstvo znanosti i obrazovanja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)

³ Ministar znanosti i obrazovanja (u daljnjem tekstu: Ministar)

⁴ Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima (Narodne novine br. 102/18.) (u daljnjem tekstu: Pravilnik)

Ružica
Vukobratović
dipl. iur.

Izmjene i dopune Zakona o mirovinskom osiguranju

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Ružici Vukobratović na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine br. 115/18.) stupio je na snagu 1. siječnja 2019., osim članka 88. (aktualna vrijednost mirovine) koji je izmijenjen člankom 26. i članka 90. stavka 2. (najniža mirovina) koji je izmijenjen člankom 27. ovog Zakona koji će stupiti na snagu 1. srpnja 2019. Između ostalog, najznačajnije novine ovog Zakona su propisani novi uvjeti za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu, novi je polazni faktor umanjenja od 0,3% za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu i ne ovisi o navršenom mirovinskom stažu u trenutku odlaska u mirovinu, novi je polazni faktor povećanja od 0,34% za svaki mjesec kasnijeg odlaska u mirovinu iznad dobi propisane za starosnu mirovinu. Ubrzava se i izjednačava dob i mirovinski staž za žene u odnosu na muškarce za starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu, na novi način određivat će se aktualna vrijednost mirovine i usklađivati mirovina, najniža mirovina povećat će se za 3,3%, proširuje se krug umirovljenika koji mogu radi i istovremeno primati mirovinu. Pri izračunu visine mirovine dodat će se dodatni staž majci ili posvojiteljici od šest mjeseci za svako rođeno ili posvojeno dijete koji bi trebao povećati visinu mirovine, odnosno ublažiti penalizaciju ranijeg odlaska u mirovinu. Osiguranici II. mirovinskog stupa dobili su mogućnost izbora u kojem će stupu ostvariti starosnu ili prijevremenu mirovinu i mogućnost ostvariti dodatak na osnovnu mirovinu.

1. UVOD

Hrvatski sabor je 7. prosinca 2018. na 10. sjednici donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (u nastavku teksta: Zakon) te još pet zakona iz mirovinske reforme, koji su, također, objavljeni u Narodnim novinama br. 115/18. od 20. prosinca 2018. i stupili su na snagu 1. siječnja 2019. godine. Šest zakona iz mirovinske reforme donose od 1. siječnja 2019. brojne novine u mirovinskom sustavu.

Za nove korisnike mirovine navode se najznačajnije novine koje od 1. siječnja 2019. donosi Zakon o izmjenama i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju.

2. NAJZNAČAJNIJE IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

2.1. Staž osiguranja u efektivnom trajanju

U Zakonu se u članku 3. definira novi pojam „staž osiguranika u efektivnom trajanju“ koji ne uključuje staž osiguranja s povećanim trajanjem. Prema zakonskoj definiciji staž osiguranja u efektivnom trajanju je

razdoblje provedeno u obveznom mirovinskom osiguranju i produženom osiguranju u stvarnom trajanju.

2.2. Dodatni staž

Od 1. siječnja 2019. Zakonom se u članku 9. dodaje članak 32.a. kojim se uređuje dodatni staž za izračun visine mirovine roditelju – majci ili posvojiteljici u trajanju od šest mjeseci za svako rođeno ili posvojeno dijete, a iznimno ocu ili posvojitelju ako je umjesto majke koristio pretežiti dio dodatnog roditeljnog dopusta. Dodatni staž po djetetu u trajanju od šest mjeseci dodaje se nakon ispunjena uvjeta mirovinskog staža za mirovinu. Dodatni staž, kao demografska mjera u okviru mirovinskog sustava, trebao bi povećati visinu izračunate mirovine ovisno o broju djece, odnosno ublažiti penalizaciju zbog ranijeg odlaska u mirovinu.

2.3. Starosna mirovina

Zakon ubrzava izjednačavanje dobi za starosnu mirovinu za žene u odnosu na muškarce, i to povećanjem dobi za po četiri mjeseca godišnje, počevši

mr. sc.
Iris Gović Penić

Praksa Europskog suda za ljudska prava na području vraćanja stečenog bez osnove: predmeti Čakarević protiv Hrvatske i Solomun protiv Hrvatske

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Iris Gović Penić na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

1. UVOD

U praksi Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) povremeno se javljaju predmeti protiv Republike Hrvatske u kojima podnositelji zahtjeva traže ostvarivanje prava na mirno uživanje vlasništva, a vezani su uz institut povrata stečenog bez osnove.

Povodom zahtjeva br. 48921/13 (Čakarević protiv Hrvatske) ESLJP donio je odluku dana 26. travnja 2018., a povodom zahtjeva br. 679/2011 (Solomun protiv Hrvatske) odluku je donio dana 2. travnja 2015.

S obzirom da se obje odluke temelje na sličnom pravnom shvaćanju, odnosno da se ono ponavlja, a da može „uzdrmati“ postojeći pravni sustav, potrebno je obratiti posebnu pažnju ovakvim predmetima.

2. PREDMET ČAKAREVIĆ PROTIV RH

Podnositeljici zahtjeva pred ESLJP je 10. prosinca 1995. prestao ugovor o radu zbog poslovno uvjetovanog otkaza. U tom trenutku je imala 24 godine i 10 mjeseci radnog staža.

Rješenjem nadležne područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZZ) od 5. studenog 1996., uz primjenu članka 23. tada važećeg Zakona o zapošljavanju (Narodne novine broj 59/96), priznato joj je pravo na novčanu naknadu u trajanju od 468 dana počevši od 11. prosinca 1995.

Novim rješenjem od 27. lipnja 1997., uz primjenu odredbe članka 25. točka 2. istog Zakona, produljeno joj je trajanje prava na novčanu naknadu jer joj je tijekom trajanja primanja naknade nastupila privremena nesposobnosti za rad u smislu propisa o zdravstvenom osiguranju.

Unatoč tome što se u smislu gore citirane zakonske odredbe, za vrijeme privremene nesposobnosti za rad trajanje prava na novčanu naknadu produžava nezaposlenoj osobi najduže 12 mjeseci, rješenjem od

27. lipnja 1997. isto joj je pravo priznato do daljnjega, odnosno dok budu trajale zakonske pretpostavke za to.

Godine 1997. u staž osiguranja uračunato joj je i dvogodišnje razdoblje koje je provela koristeći naknadu za vrijeme nezaposlenosti, a u svibnju 1999. nadležni joj je područni ured Hrvatskog zavoda za zapošljavanje izdao i karticu korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti.

Ipak, rješenjem nadležne područne službe HZZZ od 27. ožujka 2001. podnositeljici je obustavljeno pravo na novčanu naknadu i to retroaktivno, s danom 10. lipnja 1998., uz obrazloženje da je pravo podnositeljice u smislu odredbe članka 25. točka 2. Zakona o zapošljavanju (Narodne novine broj 59/96) prestao s danom 9. lipnja 1998.

Dana 3. kolovoza 2005. HZZZ je tužbom zahtijevao od podnositeljice povrat 19.451,69 kn sa zakonskom zateznom kamatom, sve na ime nepripadno isplaćenih naknada za nezaposlene primljenih u razdoblju od 10. lipnja 1998. do 27. ožujka 2001.

Polazeći od utvrđenja da podnositeljica nije dala nikakve netočne podatke, niti je prikrivanjem činjenica nepripadno ostvarila pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, prvostupanjski je sud odbio tužbeni zahtjev HZZZ, ocijenivši da se radi isključivo o pogrešci i nepažnji istog Zavoda, u kojem slučaju u smislu gore citirane odredbe članka 55. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti nema obveze podnositeljice na povrat nepripadno isplaćenih iznosa naknade.

Drugostupanjskom presudom preinačena je odluka prvostupanjskog suda te je uz primjenu općih pravila o stjecanju bez osnove iz odredbe članka 210. tada važećeg Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01) naloženo podnositeljici vratiti HZZZ-u isplaćenu novčanu naknadu uvećanu za pripadajuću zakonsku zateznu kamatu. Revizija podnositeljice

Josipa Kovačić
dipl. iur.

Sukob Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o pravu na pristup informacijama u svakodnevnom radu u školi

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Josipi Kovačić na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

1. UVOD

Uredba (EU) 2016/679. Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ stupila je u punu primjenu na snagu 25. svibnja 2018. godine i krovni je propis na području zaštite osobnih podataka u EU. Implementirana je u sva nacionalna zakonodavstva zemalja članica EU, a indirektno utječe na regulative i postupanja s podacima, osobito osobnim podacima pojedinca i izvan granica EU.

Zaštita osobnih podataka pojedinca, kao temeljno ljudsko pravo sve više ugroženo razvojem i dostupnošću tehnologije i obimom podataka s kojim se pojedinac služi svakoga dana, Uredbom dignuta je jednu višu razinu koja sugerira veću odgovornost pri obradi podataka, a posebice osobnih podataka pojedinca.

Razvoj modernog informatički naprednog društva potiče i razvoj svijesti pojedinca, korisnika o dostupnosti njegovih podataka kao i mogućnostima i opasnostima od zlouporabe pri obradi njegovih podataka.

Zakon o pravu na pristup informacijama donesen u veljači 2013. godine, s izmjenama i dopunama iz 2015. godine napravio je iskorak prema konceptu otvorene i javne vlasti, definirajući obveznicima davanja informacija sve službe i tijela javnog sektora i dajući pravo na pristup svim domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama, radi čega je okarakteriziran kao jedan od najotvorenijih zakona iz tog područja.

Osim definiranja pristupnosti informacijama javnog sektora prema načelu javnosti i slobodnog pristupa prema kojem su informacije dostupne neovisno o državljanstvu, sjedištu ili drugom obliku pripadnosti, zakon definira i neka načela koja daju široki dijapazon mogućnosti pristupa informacijama: načelo jednakosti svih ovlaštenih na pristup, načelo obveze objavljivanja točnih i istinitih informacija, načelo da tražitelj informacija nije dužan obrazlagati svoj pravni interes za objavom, načelo slobodnog raspolaganja informacijom, te načelo obveze objave informacije čak i kada ne postoji zahtjev za njihovom objavom (organizacija, troškovi, rada, izvori financiranja i sl.) pravdajući takvu objavu javnim interesom.

Zakon posebno nalaže da odnosi između tijela javne vlasti i korisnika treba biti odnos koji se temelji na suradnji i pružanju pomoći te međusobnom uvažavanju i poštivanju dostojanstva ljudske osobe.

2. GDJE SU U TOM ŠKOLE?

Škole su, kao i svaka druga institucija, bile obvezne do 25. svibnja 2018. provesti implementaciju Uredbe o zaštiti podataka te u tom procesu izraditi pravilnike, urediti pravne akte, propise i procedure u internom radu škole koje definiraju postupanja s osobnim podacima kako zaposlenika tako i korisnika, učenika, roditelja i skrbnika.

Pristup informacijama temeljno je demokratsko načelo i pravo svih građana u suvremenim demokracijama, koje omogućuje razvoj transparentne i otvorene javne vlasti, jača odgovornost javnog sektora, potiče korisnički orijentirano djelovanje javne uprave, suzbija korupciju i povećava legitimitet institucija i povjerenje građana u vlast.¹

¹ VODIČ ZA KORISNIKE ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA: OSTVARI SVOJE PRAVO NA INFORMACIJU; Povjerenik za informiranje Republike Hrvatske, Zagreb 2016.

Marija Benić,
Nenad Klapčić,
Otokar Crnalić

Aneks Ugovora o radu za službenike za informiranje

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Eli Kovačić na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Kongres službenika za informiranje je udruga koja je osnovana radi jačanja statusa, uloge i značaja službenika za informiranje u hrvatskoj javnoj upravi te rasta društvene svijesti i podrške pravu na pristup informacijama, i posebno, službenicima za informiranje. Kongres djeluje organiziranjem periodičnih usavršavanja i godišnjih okupljanja službenika za informiranje čime utječe na bolji status i rad službenika za informiranje. U članku se govori o potrebi reguliranja statusa imenovanog službenika za informiranje kroz aneks ugovora o radu.

1. ANEKS UGOVORA

„Bez Aneksa nema efekta“ - zašto službenici za informiranje posebno u prosvjeti zaslužuju bolji radnopravni status

Valorizacija golemog opsega posla, ali i odgovornosti službenika za informiranje u hrvatskim tijelima javne vlasti potvrdila bi da je u hrvatskoj javnoj upravi prevladala svijest da je posao koji rade hrvatski službenici za informiranje od iznimne važnosti, ali i obuhvata. Do sada taj posao nije bio dovoljno valoriziran, smatra Kongres službenika za informiranje (KSZI) – najveća organizacija koja se zalaže za veća prava i bolji status službenika za informiranje u hrvatskim tijelima javne vlasti.

„Obavještavam Vas da sam, zahvaljujući Kongresu službenika za informiranje, realizirala povećanje svoje plaće sklapanjem aneksa ugovora o radu. Zahvaljujem Vam na svemu i želim puno uspjeha Kongresu“, napisala je potkraj prosinca u svom pismu Kongresu, službenica za informiranje i članica Kongresa iz jedne od državnih agencija.

Takvo pismo Kongres želi dobiti od svih hrvatskih službenika za informiranje i radi na tome da se to dogodi.

U svijetu u kojem će se u svibnju 2019. ostvariti donedavno neslućeni cilj - čitava polovica čovječanstva

bit će priključena na Internet - informacije same po sebi postaju ključno dobro današnjice. Za one informacije koje su u posjedu tijela javne vlasti - logično je očekivati da će u najvećoj mjeri biti upotrijebljene u javnom interesu ili radi njegove zaštite. Iz tog (i drugih) razloga je i nastalo pravo na pristup informacijama koje su u posjedu tijela javne vlasti (o povijesti toga prava drugom prigodom), a od 2010. godine je to pravo uvršteno u Ustav Republike Hrvatske kao jedno od osobnih i političkih sloboda i prava koje Ustav jamči svojim građanima.

U 2013. godini donesen je Zakon o pravu na pristup informacijama, jedan od posljednjih, neizbježnih i uvjetovanih zakona koje je Hrvatska morala usvojiti kako bi bila primljena u Europsku uniju, dok je Kongres službenika za informiranje od 2016. najprije djelovao kao građanska inicijativa, a u 2017. je osnovan, a potom i registriran kao udruga.

Danas Kongres službenika za informiranje djeluje kao trajni i stalni mehanizam za postizanje ciljeva utvrđenih Statutom, odlukama, zaključcima, preporukama i drugim aktima KSZI-a, a u aktivnostima Kongresa do sada je sudjelovalo ukupno 814 sudionika/ca od čega je više od 90% službenika za informiranje.

Na svom zadnjem, 3. Kongresu službenika za informiranje održanom 23. 11. 2018. u Zagrebu, Skupština Kongresa, kao njegovo najviše upravljačko tijelo, usvojila je kao standard „Aneks ugovora o radu za službenike za informiranje“, kako bi se za njega izbio za svoje članove, kao i za one koji će tek postati članice i članovi Kongresa.

Seka Jurčev
mag. iur.

Metodološko-nomotehnička pravila za izradu općih akata

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Seki Jurčev na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Predmet ovog članka su jedinstvena metodološko-nomotehnička pravila koja je donio Hrvatski Sabor za izradu općih akata. Opći akti su akti kojima se unaprijed reguliraju društveni odnosi na apstraktan način, a odnose se na neodređen broj slučajeva i osoba. U njima se na opći način propisuju pravila ponašanja u odnosu na pojedinačne akte koji reguliraju točno određen, konkretan društveni odnos. Znanost o sastavljanju ili izradi pravnih propisa zove se nomotehnika (složenica od grčke riječi NOMOS – zakon i TEHNE – vještina), tehnika izrade općih pravnih akata ili, u užem smislu, pravna znanost o strukturi pravila i općih akata te o njihovu sastavljanju i izradi. U hijerarhijskom nizu općih akata Ustav RH je po svojoj je pravnoj snazi najviši opći akt. Svi pravni akti (opći i pojedinačni) moraju biti u skladu s Ustavom. Slijedi Međunarodni ugovori, pravni posao sklopljen između dvaju ili više subjekata međunarodnog prava, zatim zakoni koje isključivo donosi nadležno zakonodavno tijelo (Hrvatski sabor), podzakonski akti itd. Svaki niži akt mora biti u skladu s višima.

1. UVOD

Hrvatski Sabor donio je Jedinstvena metodološko-nomotehnička pravila (u daljnjem tekstu: Pravila) za izradu akata koja su objavljena u Narodnim novinama br. 74/15., a na snazi su od 1. 9. 2015. godine, **te školskim ustanovama daje smjernice pri izradi općih akata.**

Pravila se sastoje od osam cjelina: uvodnih odredaba, jedinstvene tehnike izrade propisa, izmjena i dopuna propisa, amandmana na konačan tekst, ispravaka propisa, pročišćenog tekst propisa, vjerodostojnog tumačenja pojedinih odredba propisa te završnih odredaba, o čemu više u nastavku.

2. UVODNE ODREDBE

Pravila uređuju pravno-metodološka načela i jedinstvenu tehniku koja se primjenjuje pri izradi akata koje donosi Hrvatski sabor (u prvom redu zakona i drugih propisa), njihova struktura i sistematika te stil i način pisanja. Pravila su prvenstveno namijenjena Hrvatskom saboru za izradu zakona i drugih akata, ali ih se primjenjuje i na ostale propise koji se donose na bilo kojoj razini te ih moraju primjenjivati i svi nositelji normativnih poslova i ovlaštene predlagatelji, primjerice Vlada RH, predsjednik RH, ministarstva, uredi državne uprave, državni zavodi, agencije, javne ustanove,

jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i dr. Sukladno Pravilima, propisima se smatraju: Ustav, ustavni zakon, zakonik, zakon, poslovnik, uredba, pravilnik, naputak, preporuka, naredba, odluka i drugi opći akti. Cilj donošenja Pravila je za sve vrste propisa propisati jedinstveni način izrade.

3. JEDINSTVENA TEHNIKA IZRADE PROPISA

Cjelinu čine sljedeća poglavlja:

1. sadržaj propisa (uvodnog dijela propisa, glavnog dijela propisa, prijelaznoga i završnog dijela propisa)
2. oblik propisa (unutarnja podjela, oblik / formalan / ustroj propisa)
3. jezik, stil i način pisanja propisa (jezik i nazivlje / pojmovlje / stil i pravopis te gramatika).

3.1. Sadržaj propisa

Propis treba imati sljedeću strukturu:

- uvodni dio
- glavni dio
- završni dio.

Kad zahtijeva pravna narav odnosno sadržaj, dio propisa mogu činiti prilozi i dodatci (aneksi) koji

Sandra
Tomić-Ilić
dipl. iur.

Razrješenje člana školskog odbora i raspuštanje školskog odbora

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Sandri Tomić-Ilić na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

1. ŠKOLSKI, DOMSKI ODBOR

Školskom ustanovom, osnovnom i srednjom školom, upravlja školski odbor, a učeničkim domom domski odbor. Bez školskog, domskog odbora škola, odnosno dom, ne može redovito ispunjavati svoje obveze iz propisa i ne može redovito funkcionirati.

Školski odbor ima ovlasti koje su propisane zakonom, podzakonskim aktima i općim aktima škole. Neke od ovlasti školskog, odnosno domskog odbora, su imenovanje i razrješenje ravnatelja, davanje prethodne suglasnosti za zasnivanje radnog odnosa u školskoj ustanovi, donošenje statuta i drugih općih akata, donošenje školskog kurikuluma i godišnjeg plana i programa rada, zatim, donošenje financijskog plana, polugodišnjeg i godišnjeg obračuna, odlučivanje o zahtjevima radnika za zaštitu prava iz radnog odnosa, predlaganje osnivaču promjene djelatnosti i donošenje drugih odluka vezanih uz osnivačka prava, davanje prijedloga i mišljenja, osnivaču i ravnatelju, o pitanjima važnim za rad i sigurnost u školskoj ustanovi te donošenje odluka i obavljanje drugih poslova utvrđenih zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Školski odbor ima sedam članova. Jednog člana bira i razrješuje radničko vijeće. Ako u školi nije utemeljeno radničko vijeće, jednog člana u školski odbor imenuju i opozivaju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem na način propisan odredbama Zakona o radu i Pravilnika o postupku izbora radničkog vijeća.

Učiteljsko, nastavničko, odnosno odgajateljsko vijeće, imenuje i razrješuje dva člana iz reda učitelja, nastavnika i stručnih suradnika. Vijeće roditelja imenuje i razrješuje jednog člana iz reda roditelja koji nije radnik škole, a osnivač imenuje i razrješuje tri člana.

Za člana školskog odbora ne može biti izabrana osoba koja je pravomoćno osuđena, odnosno protiv koje je pokrenut kazneni postupak za neko od kaznenih

djela iz članka 106. stavaka 1. i 2. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Način predlaganja članova školskog odbora, uvjeti i razlozi za razrješenje članova školskog odbora, odnosno raspuštanje školskog odbora, te način rada školskog odbora poblize se uređuje statutom.

2. RAZRJEŠENJE ČLANA ŠKOLSKOG ODBORA

Člana školskog odbora, članstva u školskom odboru, može razrješiti tijelo koje ga je imenovalo u školski odbor.

Predstavnik radničkog vijeća razrješuje radničko vijeće, a ako ono nije utemeljeno, razrješuju ga radnici neposrednim i tajnim glasovanjem. Člana školskog odbora, predstavnika učiteljskog vijeća razrješuje učiteljsko vijeće, a člana školskog odbora predstavnika vijeća roditelja razrješuje vijeće roditelja. Postupak razrješenja člana provodi se onako kako je propisan izbor i imenovanje člana u školski odbor. Ako se postupak izbora člana koji će biti imenovan u školski odbor provodi tajnim glasovanjem i o razrješenju člana će se odlučiti tajnim glasovanjem. Glasovanje je pravovaljano ako je glasovanju pristupila većina članova učiteljskog vijeća, odnosno vijeća roditelja.

Predstavnik osnivača razrješuje osnivača.

Član školskog odbora razrješava se članstva u školskom odboru u nekim od sljedećih situacija: ako to sam zatraži, ako njegovo razrješenje zatraži tijelo koje ga je imenovalo u školski odbor, kada školski odbor utvrdi da član ne ispunjava obveze utvrđene zakonom, osnivačkim aktom ili statutom, ako razrješenje zatraži prosvjetni inspektor, u slučaju da je lišen prava na roditeljsku skrb, ako mu je izrečena zaštitna mjera ili kada je prekršajno kažnjen prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji¹, kada bude pravomoćno osuđen ili kada protiv njega bude pokrenut kazneni postupak zbog osnovane sumnje

¹ Narodne novine, br. 70/17.

Jadranka Bando
dipl. iur.

Odlazak učenika na terensku nastavu

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Jadranki Bando na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Pri izvođenju terenske (izvanučioničke nastave) primjenjuju se odredbe Pravilnika o izvođenju izleta, ekskurzija i drugih odgojno-obrazovnih aktivnosti izvan škole (Narodne novine br. 67/2014., 81/2015. – u daljnjem tekstu: Pravilnik) i Zakona o pružanju usluga o turizmu (Narodne novine br. 130/2017. – u daljnjem tekstu: Zakon o pružanju usluga)

1. UVOD

Terenska nastava je oblik izvanučioničke nastave koju školske ustanove planiraju godišnjim planom i programom i/ili školskim kurikulumom za svaki razredni odjel. Pravilnik propisuje da je izvanučionička nastava oblik nastave koji se izvodi izvan školske ustanove, a to su školski izleti, školske ekskurzije, terenska nastava i škola u prirodi.¹ Izvanučionička nastava može trajati više dana ili može biti organizirana kao poludnevni ili cjelodnevni odlazak učenika i učitelja u mjesto u kojem je škola ili izvan njega. Prema Pravilniku, u aktivnostima izvanučioničke nastave i drugim odgojno-obrazovnim aktivnostima izvan škole korisnici usluga su učenici koji sudjeluju u izvanučioničkoj nastavi i njihovi roditelji/skrbnici/udomitelji, učitelji, stručni suradnici te ravnatelji, a davatelji usluga su turističke agencije, kulturne ili javne ustanove te druge pravne i fizičke osobe koje mogu sudjelovati u provedbi izvanučioničke nastave.²

2. SAMOSTALNA ORGANIZACIJA IZVANUČIONIČKE/TERENSKE NASTAVE

Školska ustanova može organizirati terensku nastavu samostalno ili uz pomoć davatelja usluge.

Kada se radi o višednevnoj izvanučioničkoj nastavi, tada školska ustanova mora angažirati davatelja usluge sukladno propisima koji uređuju promet, pružanje usluga u turizmu i drugim propisima te obavezno objavljuje javni poziv za ponude na naslovnoj internetskoj stranici školske ustanove.

Člankom 12. Pravilnika propisano je da školska ustanova može samostalno organizirati posjet kulturnim i javnim ustanovama te sudjelovanje u kulturnim i sportskim događanjima, i poludnevne i jednodnevne školske izlete i terensku nastavu, kao i druge aktivnosti koje su u funkciji ostvarivanja odgojno-obrazovnih ciljeva i zadaća kulturne i javne djelatnosti školske ustanove.

Pri organizaciji navedene izvanučioničke nastave školska ustanova može angažirati i davatelja usluga, a kada samostalno organizira aktivnosti, to mora biti u skladu s propisima koji uređuju promet, pružanje usluga u turizmu i drugim propisima.

Zakon o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine br. 130/2017.) propisuje da je izlet kombinacija najmanje dviju pojedinačnih usluga za potrebe istog putovanja ili odmora koje se sastoje od prijevoza ili drugih turističkih i ugostiteljskih usluga, a traje manje od 24 sata i ne uključuje noćenje.

Dakle, kada školska ustanova samostalno organizira izvanučioničku/terensku nastavu (npr. posjet nacionalnom parku, muzeju, posjet zoološkom vrtu, eko-gospodarstvu s organiziranim ručkom i radionicom za djecu i sl.), **tada će učitelj/ica izravno dogovoriti dolazak i aktivnosti za učenike.** Prijevoz koji je potrebno dogovoriti za odlazak na takvu aktivnost izvanučioničke/terenske nastave potrebno je dogovoriti i organizirati u skladu s propisima. Učitelj/ica će informirati roditelje o odlasku na izvanučioničku nastavu, organiziranom prijevozu, aktivnostima tijekom izvanučioničke nastave i o troškovima.

¹ Članak 2. Pravilnika o izvođenju izleta, ekskurzija i drugih odgojno-obrazovnih aktivnosti izvan škole (Narodne novine br. 67/2014., 81/2015.).

² Članak 3. Pravilnika o izvođenju izleta, ekskurzija i drugih odgojno-obrazovnih aktivnosti izvan škole (Narodne novine br. 67/2014., 81/2015.).

dr. sc.
Marija Zuber

Radni odnos uz mirovinu od 1. siječnja 2019. godine

1. UVOD

Izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Nar. nov., br. 115/18.) koje su na snazi od 1.1.2019. proširen je krug korisnika mirovina koji mogu primiti mirovinu i nastaviti raditi kod istog poslodavca ili zasnovati novi radni odnos, neki s nepunim, a neki čak s punim radnim vremenom. Do 31.12.2018. to su pravo mogli koristiti samo umirovljenici koji su ostvarili starosnu mirovinu prema općim mirovinskim propisima, a od početka 2019. mogućnost rada uz mirovinu proširuje se i na korisnike prijevremenih mirovina i mirovina ostvarenih po posebnim propisima.

Od 1.1.2019. na snazi su i odredbe Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Nar. nov., br. 121/17.) temeljem kojih se korisnicima braniteljskih invalidskih mirovina omogućava rad u radnom odnosu, bez obustave isplate mirovine. Veći dio toga Zakona primjenjuje se od 14.12.2017., a odredbe o mogućnosti rada uz mirovinu stupile su na snagu 1.1.2019.

Proširenje mogućnosti rada u radnom odnosu bez obustave isplate mirovine posljedica je, s jedne strane, nedostatka radnika na hrvatskom tržištu rada, s druge strane, niskih mirovina koje se isplaćuju iz sustava obveznog mirovinskog osiguranja.

Ove novine na tržištu rada nisu popraćene izmjenama Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14. i 127/17.), niti odgovarajućom prilagodbom Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Nar. nov., br. 80/13. i 137/13.).

U članku se pojašnjava koji korisnici mirovina mogu raditi u radnom odnosu i primiti punu odnosno umanjenu mirovinu, postupak kojim započinje korištenje toga prava, ukazuje se na prava iz radnog odnosa zaposlenog korisnika mirovine i na mogućnost podnošenja zahtjeva za ponovno određivanje visine mirovine ako se radom uz mirovinu ostvari novi mirovinski staž.

2. KORISNICI MIROVINA KOJI MOGU BITI ZAPOSLENI I PRIMATI MIROVINU

U sustavu mirovinskog osiguranja isplaćuju se sljedeće vrste mirovina:

- starosne mirovine
- starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika
- prijevremene starosne mirovine
- invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti
- invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti i
- obiteljske mirovine.

Od uspostavljanja sustava obveznog mirovinskog osiguranja u Hrvatskoj, više od pola stoljeća primjenjivalo se pravilo prema kojemu fizička osoba ne može istovremeno biti i osiguranik i korisnik prava na mirovinu. To se pravilo posljednjih godina postepeno napušta uvođenjem ograničene mogućnosti rada uz istovremeno primanje mirovine. Prvi iskorak bilo je uvođenje prava na obavljanje domaće radinosti i sporednog zanimanja bez uspostavljanja statusa u osiguranju i bez obustave isplate mirovine, što je uvedeno 2007. godine izmjenama Zakona o obrtu, zatim je 2014. godine omogućeno zapošljavanje korisnika starosnih mirovina do polovine punog radnog vremena uz isplatu pune mirovine, da bi se od 1. siječnja 2019. godine za najveći broj korisnika mirovina uvela mogućnost rada u radnom odnosu uz isplatu mirovine stečene u sustavu obveznog osiguranja.

Nakon posljednje novele Zakona o mirovinskom osiguranju, sljedeći korisnici mirovina mogu raditi u radnom odnosu s **nepunim radnim vremenom** i primiti punu mirovinu:

- korisnici starosnih mirovina
- korisnici starosnih mirovina za dugogodišnjeg osiguranika
- korisnici prijevremenih starosnih mirovina.

mr. sc.
**Mirjana Mahović
Komljenović**

Novine u Općem poreznom zakonu od 1. siječnja 2019. godine

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?
Pošaljite ga Mirjani Mahović Komljenović na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

U sklopu 3. kruga reforme poreznog sustava, uz još 8 izmijenjenih i dopunjenih poreznih propisa, u Narodnim novinama br. 106/18. donesene su izmjene i dopune Opće poreznog zakona (dalje OPZ), koje su stupile na snagu 1. siječnja 2019. godine. OPZ predstavlja zajedničku osnovu poreznog sustava kojim su uređena prava i obveze sudionika u poreznom postupku, pri čemu OPZ na jedinstven način uređuje opća pitanja u području poreza i drugih javnih davanja poreznih obveznika. Između ostalih izmjena, do promjena u OPZ-u, došlo je radi primjene dvosmjerne elektroničke komunikacije između poreznog tijela i poreznih obveznika, pretvaranja knjigovodstvenih isprava u elektronički zapis, zastare prava na povrat kao i dorade instituta obvezujućih mišljenja te upravnog ugovora. Međutim, odredbe Pravilnika o provedbi OPZ-a (Narodne novine br. 30/17.), ostaju na snazi i dalje se primjenjuju, uz obvezu ministra financija da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu izmijenjenih odredbi OPZ-a, donese i izmijenjeni Pravilnik. U nastavku se daje prikaz najznačajnijih odredbi OPZ-a.

1. OBVEZA ČUVANJA POREZNE TAJNE

Odredbama čl. 8. OPZ-a propisano je da je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, kao i sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže po službenoj dužnosti i do kojih je možda došlo razmjenom podataka s drugim državama u poreznim stvarima.

Međutim, postoje i iznimke prema kojima obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena ako porezno tijelo bez pristanka poreznih obveznika objavi na svojem internetskim stranicama popis dospjelih i neplaćenih dugova po osnovi PDV-a, poreza na dobit, poreza na dohodak i prireza, doprinosa za obvezna osiguranja, poreza na promet nekretnina te posebnih poreza na naftne derivate, duhanske prerađevine, pivo, kavu bezalkoholna pića te carine.

Popis dospjelih a neplaćenih dugova objavljuje se jednom godišnje i to 31. listopada svake godine. Novim st. 13. čl. 8. OPZ-a propisano je da se porezni obveznici koji nakon objave popisa u cijelosti podmire dugovanja, brišu s popisa, dok se posebnim oznakama i porukama obilježavaju porezni obveznici koji nakon objave popisa ne podmire dugovanja u cijelosti, već je nakon podmirenja dijela dugovanja njegov nepodmireni iznos manji od iznosa koji je kriterij za objavu popisa.

Nadalje, prema izmjenama čl. 8. st. 5. OPZ-a, **proširuje se pojam porezne tajne i na kaznene**

postupke, tako da obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena ako se iznose podatci tijekom poreznog, prekršajnog, kaznenog ili sudskog postupka.

2. OBVEZUJUĆA MIŠLJENJA

Na pisani zahtjev poreznog obveznika, Porezna uprava (dalje PU) je ovlaštena donijeti obvezujuće mišljenje. Područja primjene obvezujućih mišljenja odnose se na buduće poslovne aktivnosti poduzetnika na kojih se zbog svojih osobitosti, ne mogu primijeniti općenita službena tumačenja poreznih propisa. Obvezujuće mišljenje ima obvezujući učinak za PU, a troškove njegovog izdavanja u cijelosti snosi podnositelj zahtjeva.

Budući da se kod poreznih obveznika nastoji potaknuti upotreba ovog instituta, brisanjem st. 2. čl. 10. OPZ-a, kojim su ranije bila propisana područja primjene obvezujućih mišljenja, **od 1. siječnja 2019. godine, obvezujuća mišljenja mogu se zatražiti za bilo koje porezno područje**. Međutim, i dalje ostaje odredba da poslovni događaji za obvezujuća mišljenja mogu biti samo buduće i namjeravane transakcije.

3. OPUNOMOĆENIK POREZNOG OBVEZNIKA U POSTUPKU NADZORA

U dosadašnjim odredbama čl. 17. OPZ-a propisano je da porezni obveznik može u poreznim postupcima

Zorica Tešija
dipl. iur.

Institut procijenjene vrijednosti nabave

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Zorici Tešiji na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

1. UVOD

Procijenjena vrijednost pojedine nabave predstavlja temelj svakog predmeta nabave, navodi se u planu nabave, kao i u dokumentaciji o nabavi, i prema njoj naručitelj određuje predmet nabave kod mješovitih ugovora, obvezu primjene odredbi ZJN-a 2016. (Zakona o javnoj nabavi Narodne novine br. 120/16.) i vrstu ugovora.

Procijenjena vrijednost nabave mora biti valjano određena u trenutku početka postupka nabave. Izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave, sukladno članku 17. ZJN-a 2016., temelji se na ukupnom iznosu, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV), uključujući sve opcije i moguća obnavljanja ugovora.

2. PLAN NABAVE

Sukladno Pravilniku o planu nabave, registru ugovora, prethodnome savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine br. 101/17.), plan nabave mora sadržavati predmet nabave i njegovu procijenjenu vrijednost bez PDV-a.

3. PREDMET NABAVE

Kod mješovitih ugovora čiji je predmet nabave npr. dijelom roba, a dijelom usluge, glavni je predmet nabave onaj koji ima veću procijenjenu vrijednost. Ako oba predmeta nabave imaju jednaku vrijednost, smatra se da je glavni predmet nabave roba.

Ako je predmet nabave npr. dijelom usluga, a dijelom društvene i druge posebne usluge, glavni je predmet nabave onaj koji ima veću procijenjenu vrijednost. Međutim, ako oba predmeta nabave imaju jednaku vrijednost, smatra se da je glavni predmet nabave usluga (članak 9. ZJN-a 2016.).

4. PROCIJENJENA VRIJEDNOST NABAVE

Procijenjena vrijednost nabave značajna je za određivanje obveze za primjenu Zakona o javnoj nabavi. Jednostavna nabava je nabava do vrijednosti pragova iz članka 12. stavka 1. ZJN-a 2016 .

Naime, ZJN 2016. se ne primjenjuje na nabavu roba, usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kn i za nabavu radova procijenjene vrijednosti manje od 500.000,00 kn.

Ako je nabava jednaka ili veća od gore navedenih pragova, naručitelj je obavezan primijeniti odredbe ZJN-a 2016. za nabavu roba, radova, usluga ili projektnih natječaja.

Ako je predmet nabave podijeljen na nekoliko grupa, izračun procijenjene vrijednosti temelji se, sukladno članku 23. ZJN-a 2016., na ukupno procijenjenoj vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

5. ZAKLJUČAK

S obzirom na to da procijenjena vrijednost nabave obuhvaća svu nabavu roba, radova i usluga, naručitelju nije dopušteno dijeljenje predmeta nabave u svrhu izbjegavanja provedbe postupka nabave za ukupno procijenjenu vrijednost nabave koju provodi.

Također, ako naručitelj pogrešno odredi procijenjenu vrijednost nabave i u postupku nabave zaprimi ponude koje su veće od procijenjene vrijednosti, na naručitelju je odgovornost ili iznalaženja mogućnosti da osigura sredstva za podmirenje obveze u trenutku nastanka ili da poništi postupak nabave .

Zbog svega navedenoga, izračun procijenjene vrijednosti nabave je izrazito bitan institut nabave koji mora biti valjano određen u trenutku početka postupka svakog naručitelja.

Gestalt Coaching u školi

Gestalt Coaching u školi predstavlja visoko specijaliziranu primjenu psihoterapijskih, psiholoških i trenerskih vještina koje za cilj imaju unaprjeđenje organizacijskog razvoja i produktivnosti, odnosno unaprjeđenje zdravlja svih elemenata organizacije. Coaching, kao profesija i metoda profesionalnog razvoja, predstavlja jednu od najbrže rastućih profesija današnjice te jednu od vodećih suvremenih metoda u području osobnog i profesionalnog razvoja pojedinaca i timova.

1. COACHING - NOVA PROFESIJA

Coaching omogućava pojedincima da razviju svoj profesionalni život uz pomoć coacha koji različitim tehnikama pomaže klijentu u postizanju ciljeva u poslovnom okruženju. Coach je neutralna osoba koja svoje kompetencije usmjerava postizanju punog potencijala osobe.

Coach nije stručnjak za sadržaj intervencije već je stručnjak u korištenju metoda, alata i tehnika kako bi se potreba za intervencijom uklonila na zadovoljstvo korisnika prema njegovom željenom stanju. Coaching je usmjeren na start i cilj kao orijentacijske točke na pružanju podrške korisniku da iznađe svoj put od starta do cilja te da tako provede u akciju.

Coach drži ogledalo te reflektira kako bi sama osoba „vidjela jasnije” svoju situaciju, spoznala nešto novo te, posljedično, djeluje na novi način i kreirao novu situaciju kojom će biti zadovoljnija.

2. ŠTO ZNAČI „GESTALT“?

U **gestalt coachingu** osoba se promatra kao cjelina – cjelovito biće tjelesnog, emocionalnog i kognitivnog dijela, a važna je njegova interakcija s okolinom.

Čovjek teži **samorealizaciji, višoj razini potencijala i aktualizaciji** na optimalan način u odnosu na svijet koju je okružuje i to je bazičan motiv aktivnosti organizma. Neki od mogućih ciljeva koje klijent želi dostići su priprema za novo radno mjesto, vođenje novoformiranih timova, razvoj

samopouzdanja, usavršavanje komunikacijskih i pregovaračkih vještina, ali i pronalaženja smisla u poslovnom svijetu, zadovoljstvo svojom ulogom u poslu, suočavanje s krizama u poslu kao mogućnostima za promjene u životu itd.

Proces coachinga u organizacijama traje od nekoliko mjeseci do nekoliko godina s naglaskom na važnost permanentnog prisustva coacha u radu s pojedincima (leaderima) i grupama koje se formiraju kao fokus grupe na razini nižeg, srednjeg i višeg menadžmenta. Između susreta klijenta ili organizacije i coacha, provjeravaju se rezultati coaching seansi u svakodnevnom funkcioniranju organizacije. Coachev je zadatak pomoći organizaciji u razumijevanju onoga što i kako želi postići, podržati u razvoju, promjeni i donošenju odluka, potaknuti u izgradnji pozitivnog stava prema promjeni te organizaciji pružiti fokus i pomoć pri uviđanju različitih perspektiva.

3. KAKO SE KORISTI GESTALT U ORGANIZACIJSKOM COACHINGU U ŠKOLI ?

Gestalt tehnike se koriste u organizacijama već tridesetak godina, a u Hrvatskoj je vrlo malo zastupljen ovaj vid coachinga. Temeljni cilj gestalt coachinga u školi je postaviti zdravu i zrelu organizaciju koja:

- Prebacuje odgovornost na unutrašnju podršku i oslonac u sebi, čime ljudi u organizaciji shvaćaju da mogu učiniti puno više nego što su

Ana Jerković
prof. psihologije

Emocionalna pismenost u školama

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Ani Jerković na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Svi dobro znamo što je inteligencija jer u povijesti psihologije niti jedan pojam nije izazvao više pažnje od ovoga. U novije vrijeme pojavljuje se koncept emocionalne inteligencije (pismenosti ili kompetentnosti) koja se u brojnim istraživanjima nametnula kao ključan faktor za proces odgoja i obrazovanja – faktor koji je ključan za pozitivno školsko okruženje, bolji uspjeh učenika kao i zaštitu djece od različitih psihopatoloških stanja kao što su depresija, droga, delinkvencija, nasilje.

1. EMOCIONALNA PISMENOST I „UČENJE EMOCIJA“

Stručnjaci su u sustavu školovanja prepoznali važnost razvoja djetetovih socijalnih i emocionalnih vještina u procesu obrazovanja. Tako se u zadnje vrijeme razvijaju različiti programi integrirani u školske kurikulume (većinom se to odnosi na američke škole) koji za svrhu imaju jačanje socijalnih i emocionalnih kompetencija učenika.¹ Programi primarno naglašavaju razvoj emocionalne inteligencije jer se jačanjem emocionalnih kompetencija unaprjeđuje školski uspjeh, prosocijalno ponašanje, smanjuju se opravdani i neopravdani izostanci iz škole, korištenje psihoaktivnih tvari, agresivno ponašanje.²

Što je to emocionalna inteligencija? Emocionalna inteligencija uključuje sposobnost pojedinca da brzo zapaža i izražava svoje emocije, sposobnost uviđanja i izražavanja osjećaja koji olakšavaju mišljenje, zatim razumijevanje emocija i znanja o emocijama te reguliranje emocija u svrhu promocije emocionalnog i intelektualnog razvoja.³ **Budući da se na emocionalnu inteligenciju može utjecati u smislu da se može razvijati, mnogi autori skloniji su koristiti druge termine, npr. emocionalna pismenost⁴, emocionalna kompetentnost.⁶**

Počeci emocionalne pismenosti javljaju se 60-ih godina, u pokretu poznatom kao školovanje emocija.⁴ Ovim se pokretima osvijestilo o važnosti intervencija i

preventivnih programa koji se u odgojno-obrazovnom sustavu svrstavaju u pedagogiju emocija i gdje se kao najvažnija društvena sposobnost navodi empatija⁵. Ukratko, emocionalna pismenost odnosi se na djetetov fond informacija o emocijama i emocionalnom iskustvu o sebi i drugima koje pomažu razumijevanju i tumačenju događaja u okolini.⁵ Učenici koji su u ranijoj dobi prošli programe emocionalne pismenosti pokazuju da ih manje muče pritisci vršnjaka, lakše ispunjavaju pojačane obrazovne zahtjeve u višim razredima i uspješnije odolijevaju iskušenjima pušenja, alkohola i bilo koje druge vrste ovisnosti.^{2,5}

2. ULOGA UČITELJA

Prema Gossenu (1994)⁵ učitelj ima pet različitih uloga u poticanju emocionalne pismenosti. Može biti u ulozi onoga koji:

- kažnjava
- okrivljuje
- prijatelja
- promatrača
- voditelja.

Onaj koji kažnjava osoba je koja se koristi ljutnjom, kritikom, ponižavanjem ili tjelesnom kaznom. **Onaj koji okrivljuje** osoba je koja se koristi šutnjom, izbjegava pohvalu i ohrabivanje. Obje uloge naglašavaju krivnju ili moraliziraju da bi kažnjavale. **Nastavnik prijatelj**

¹ Munjas Samarin, R., Takšić, V. 2009. Programi za poticanje emocionalne i socijalne kompetentnosti kod djece i adolescenata. *Suvremena psihologija*, 12, 2, 355-371.

² Taylor, R. D., Dymnicki, A. B. 2007. Empirical evidence of social and emotional learning's influence on school success: A commentary on 'Building academic success on social and emotional learning: What does the research say?' *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 17, 225-231.

³ Mayer, J. D., Salovey, P. 1993. The intelligence of Emotional Intelligence. *Emotional Intelligence* 17, 433-442.

⁴ Goleman, E. 1995. *Emocionalna inteligencija*. Zagreb: Mozaik knjiga.

⁵ Buljubašić-Kuzmanović, V. 2008. Odnos emocionalne pismenosti i ponašanja učenika. *Odgojne znanosti*. Vol. 10, 2, 301-313.

Ana Jerković
prof. psihologije

Pisanje po papiru u „touch“ generaciji

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Ani Jerković na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

U današnje touch doba kada je cijelo naše okruženje podložno klikanju izumire lagano vještina pisanja rukom. Štoviše, želimo li pratiti trendove i biti digitalno društvo i u korak s drugim zemljama, vrijeme je da i u škole uvedemo tablete i opismenimo se na ovom području. Međutim, ima li uvođenje novih digitalnih metoda svojih nedostataka i na što trebamo paziti?

1. PISANJE RUKOM – ZAŠTO JE VAŽNO?

Mit da je pisanje rukom samo motorička vještina je jednostavno pogrešan¹ – izjavila je dr. sc. V. Berninger, psihologinja sa Sveučilišta u Washingtonu. U svom članku u kojem piše o tome kako je pisanje rukom i dalje od velike važnosti u doba suvremenih tehnologija, naglašava kako pisanje rukom i oblikovanje slova zahtjeva koordinaciju kognitivnih, motoričkih i neuromuskulatornih procesa te aktivira i razvija mozak djeteta. **Tipkanje slova po tipkovnici, s druge strane, ne aktivira jednako regije mozga.**

Pisanje je oblik komuniciranja, jezična djelatnost koju je potrebno učiti, a uključuje dvije komponente; tjelesnu i psihičku². Pisanje možemo promatrati kao grafomotoričku aktivnost (oblikovanje slova) i kao stvaranje, oblikovanje ili sastavljanje teksta (poruke) (Anela). Proces učenja pisanja danas se promatra cjelovito sadržavajući obje sastavnice. Sastavnice koje čine grafomotoričku aktivnost su zadržavanje svijesti slike slova kao predstavnika određenog glasa, dosjećanje, tj. prizivanje te slike kada nam je potrebna, planiranje potrebnog pokreta te njegovo izvođenje prilikom pisanja slova. Stvaranje teksta podrazumijeva korištenje strategija i tehnika pisanja među kojima su najvažnije: planiranje, izrada nacrt, stvaranje rečenica, kritički pregled teksta te ispravljanje teksta³. Istraživanja pokazuju da su ta dva procesa usko povezana i

međusobno utječu jedan na drugi. Djeca koja npr. nemaju poteškoća u grafomotoričkim aktivnostima bolja su u kvaliteti rukopisa, količini proizvedenog teksta i kvaliteti napisanog teksta (Čudina-Obradović, 2014.)³.

Dok dijete uči savladati tehniku pisanja istodobno se odvijaju viši kognitivni procesi koji omogućavaju učenje značenja, oblika i funkcije slova. Prema tome, pisanje značajno razvija djetetove intelektualne sposobnosti kao što su mišljenje, pamćenje i zaključivanje (Bežen, Reberski, 2014)⁴.

2. PISANJE - GRAFOMOTORIČKO VS. TAKTILNO

Neka istraživanja pokazuju postojanje razlika u pisanju kad se piše rukom ili taktilno (npr. pisanje na tipkovnici). Centri u mozgu zaduženi za prvu i drugu vrstu pisanja nisu isti te se uslijed toga i razvoj mozga djeteta drugačije odvija, zavisno od toga je li se pisanje i čitanje uči klasičnim metodama grafomotorike i čitanjem iz pisanih izvora ili taktilno putem računala, laptopa ili tableta³. Rezultati brojnih istraživanja su pokazali kako pisanje rukom kod djece aktivira brojna područja u mozgu za razliku npr. od tipkanja na tipkovnici ili samog vidnog predočavanja te da mozak tada stvara brojne živčane veze⁵. Pisanjem se mozak *trenira* za integraciju vidnih i taktilnih informacija te fine motorike⁵. Osim na rad mozga, pisanje, koje je kombinacija složenih pokreta,

¹ Berninger, V. (2012). Past, Present, and Future Contributions of Cognitive Writing Research to Cognitive Psychology. *Psychology Press*. https://books.google.hr/books?hl=en&lr=&id=HP6rWQ3ZLQC&oi=fnd&pg=PP2&dq=berninger+2012+writing&ots=DnUYmuCPn6&sig=fxSgBR4aWKGesqzm8OscvMb1bdY&redir_esc=y#v=onepage&q=berninger%202012%20writing&f=false

² Mendeš, B. (2009). Početna nastava čitanja i pisanja-temelj nastave Hrvatskog jezika. *Magistra ladertina*, 4(4), 116-130.

³ Nikčević Milković, A. (2016). Psihologija pisanja – određenje područja, motivacija, samoregulacija, poučavanje, metode istraživanja, esejsko ispitivanje. *Napredak*, 157 (1-2), 125-144.

⁴ Bežen, A., Reberski, S. (2014). *Početno pisanje na hrvatskom jeziku*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

⁵ Klemm, R. (2013). *Why Writing by Hand Could Make You Smarter*. <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/memory-medic/201303/why-writing-hand-could-make-you-smarter>

doc. dr. sc.
Vedran Kovačić
dr. med.

Visoki arterijski tlak - podmukli ubojica

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Vedranu Kovačiću na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

1. UVOD

Povišeni krvni tlak ili arterijska hipertenzija danas je značajan javnozdravstveni problem jer **može uzrokovati bolesti srca** (koronarna bolest i srčano zatajenje), **moždani udar, sljepoću, bubrežno zatajenje, odnosno dovodi do zadebljanja stijenki krvnih žila (ateroskleroze)**. Arterijska hipertenzija je glavni rizični čimbenik invalidnosti i smrtnosti. Naime, oko 18 % svih godišnjih smrti u svijetu povezano je s visokim tlakom. Slično je stanje i u Hrvatskoj gdje su srčanožilne bolesti glavni uzrok smrti (oko 45% svih smrtnih slučajeva), a tek nakon njih slijede maligne bolesti. Dakle, **u Hrvatskoj je svaki drugi razlog smrti vezan uz bolesti srca i krvnih žila.**

Pri nastanku srčanožilnih bolesti hipertenzija je glavni čimbenik rizika za kardiovaskularni pobol i smrtnost. Povećanje sistoličkog tlaka za 20 mmHg i dijastoličkog tlaka za 10 mmHg povezano je s dvostrukim povećanjem rizika smrti zbog moždanog udara ili srčanih bolesti, i to neovisno o dobi. Visoki arterijski tlak ima čak oko 30-45% opće populacije, a u Hrvatskoj prema istraživanju iz 2005. godine, visoki tlak ima 37,5% populacije (35,2% muškaraca i 39,7% žena).

Povišeni krvni tlak ili hipertenzija je tiha podmukla bolest koja godinama ne mora pokazivati nikakve simptome, osim povremenih zatiljnih glavobolja, nesvjestice, zujanja u ušima, nestabilnosti pri hod, bolova u prsištu, nedostatak zraka ili osjećaj ubrzanog rada srca. Stoga se povišeni krvni tlak naziva „tih ubojica“ jer bolesnik obično ne zna za postojanje bolesti, sve dok se ne razviju komplikacije. Nažalost, čak oko 50% osoba s hipertenzijom ne zna da ima povišeni krvni tlak, a pola od onih koji za njega znaju ga ne liječe.

Uzrok povišenog tlaka je u više od 90% nepoznata uzroka, tzv. esencijalna hipertenzija, a u manje od 10% sekundarna, dakle s poznatim uzrokom. Poznati su,

međutim, čimbenici rizika za nastanak hipertenzije (debljina, unos soli, alkohol, neaktivnost, stres, pušenje, visoki kolesterol, šećerna bolest, rasa, naslijeđe, dob, muški spol).

2. ŠTO JE VISOKI ARTERIJSKI TLAK

Prema novim smjernicama Europskog društva za hipertenziju i Europskog kardiološkog društva, definicija arterijske hipertenzije je povišenje sistoličkog arterijskog **tlaka iznad 140** milimetara žive (mmHg) ili dijastoličkog **tlaka iznad 90 mmHg** izmjereno u dva pregleda u liječničkoj ordinaciji. Dakle, dijagnoza arterijske hipertenzije mora biti potvrđena ponovljenim mjerenjem.

Prema Europskom društvu za hipertenziju i kardiologiju arterijski tlak se klasificira kao:

- optimalni tlak:
sistolički <120 i dijastolički <80 (mm Hg)
- normalni tlak:
sistolički 120-129 i/ili dijastolički 80-84 (mm Hg)
- visoko normalni tlak:
sistolički 130-139 i/ili dijastolički 85-89 (mm Hg)
- hipertenzija 1. stupnja:
sistolički 140-149 i/ili dijastolički 90-99 (mm Hg)
- hipertenzija 2. stupnja:
sistolički 160-179 i/ili dijastolički 100-109 (mm Hg)
- hipertenzija 3. stupnja:
sistolički 180 ili veći i/ili dijastolički 110 ili veći (mm Hg)
- izolirana sistolička hipertenzija:
sistolički tlak 140 ili veći, a dijastolički niži od 90 (mm Hg).

Prema ovim definicijama od arterijske hipertenzije (sistolički arterijski tlak >140 mmHg, dijastolički arterijski tlak > 90 mmHg) boluje oko 30% odraslih, uz dodatnih 30% s „visoko normalnim“ arterijskim tlakom (definiranim kao sistolički tlak iznad 130–139 mmHg ili dijastolički tlak 85–89 mmHg).

Ružica
Vukobratović
dipl. iur.

Pitali ste, odgovaramo!

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Ružici Vukobratović na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

PROVOĐENJE POSTUPKA UTVRĐIVANJA KONZUMIRANJA ALKOHOLA UČITELJA NA RADNOM MJESTU U ŠKOLI

Koja je procedura ako se utvrdi da nastavnik dolazi alkoholiziran u školu te ne ispunjava svoje nastavničke obveze?

Mišljenja sam da u ovom slučaju škola treba isključivo postupiti sukladno člancima 58., 59. i 60. Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine br. 71/14., 118/14. – ispravak 154/14., 94/18. i 96/18. – Ispravak).

Prema članku 58. Zakona o zaštiti na radu poslodavac je obavezan spriječiti uzimanje alkohola na radnom mjestu i zabraniti unošenje alkohola u prostor škole. Škola kao poslodavac bi trebala, sukladno članku 58. stavku 5. ovog Zakona, pisano utvrditi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti. U pravilu se to uređuje pravilnikom o zaštiti na radu ili posebnim pravilnikom o testiranju na alkohol, droge i druga sredstava ovisnosti na radnom mjestu. U praksi poslodavci različito pisano uređuju postupak – neki u općem aktu (pravilniku) neki pisanom odlukom. Što točno treba poslodavac urediti u pravilniku propisano je u članku 58. stavku 5. Stoga, ako nemate postupak uređen aktom, nećete moći zakonito provesti postupak utvrđivanja alkoholiziranosti radnika na radnom mjestu niti udaljiti radnika s radnog mjesta. Također napominjem da je za prekršaj u članku 95. stavku 1. točku 4. ovog Zakona propisana novčana kazna za poslodavca pravnu osobu ako ne provodi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama. Znači, ako imate uređen postupak provjere u pravilniku, vršite provjeru onako kako je opisano u pravilniku. Škola mora imati dokaz o provjeri zapisnik da bi mogla zakonito udaljiti alkoholiziranog radnika s radnog mjesta. Sukladno članku 59. ovog Zakona ravnatelj škole obavezan je udaljiti radnika s mjesta rada ako se utvrdi da je

radnik pod utjecajem alkohola, ako radnik odbije napustiti mjesto rada ravnatelj treba pozvati policiju koja će radnika udaljiti. Također, škola u ovom slučaju treba postupiti i sukladno odredbi članka 60. ovog Zakona. Sukladno odredbama Zakona o radu škola ima mogućnosti pisano upozoriti alkoholiziranog radnika za kršenje obveza iz radnog odnosa, a ako se to ponovi, može zbog uzimanja alkohola na radnom mjestu ili dolaska u školu na radno mjesto pod utjecajem alkohola pokrenuti postupak otkazivanja ugovora o radu radniku i to zbog teže povrede radnog odnosa.

Neke škole imaju osposobljenog radnika (u pravilu to je uvijek domar, a može biti i učitelj) za utvrđivanje alkoholiziranog stanja, odnosno radi provođenja povremene kontrole alkoholiziranosti radnika na radu alkometrom ili drugim aparatom kojim se smije provodi testiranje na alkohol. Aparati su skupi, pa u pravilu škole provjeru alkoholiziranosti radnika vrše putem ovlaštenih ustanova s kojima imaju sklopljen ugovor.

Također, ako se radnik ozljedi na radu tj. u školi, a testiranjem se utvrdi da je bio pod utjecajem alkohola, neće ostvariti na temelju prijave ozljede na radu prava propisana za ozljedu na radu u Zakonu o obveznom odnosu i Pravilniku o pravima, uvjetima i načinima ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti. U slučaju dolaska inspektora zaštite na radu, kod ozljede mora se dati na uvid inspektoru test o alkoholiziranosti.

Pokušajte razgovarati s učiteljem i upoznati ga s posljedicama ako nastavi konzumirati alkohol u školi ili dolaziti u školu u alkoholiziranom stanju. Također, ako nemate uređen postupak u pravilniku, napravite ga kako bi ubuduće izbjegli neugodne situacije s radnicima i inspekcijom. Sve bi škole trebale radnike upoznati s ovim odredbama Zakona o zaštiti na radu s ciljem prevencije. Tu su još i problemi s roditeljima i prosvjetnom inspekcijom ako se prijavi da je učitelj pod utjecajem alkohola.

Seka Jurčev
mag. iur.

Pitali ste, odgovaramo!

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Seki Jurčev na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

JAVNA NABAVA

Škola prema odredbama Zakona o javnoj nabavi mora imati Pravilnik o jednostavnoj javnoj nabavi. Treba li škola provesti postupak savjetovanja s javnošću?

Slijedom postavljenog upita, dajem mišljenje Povjerenika za informiranje (KLASA: 008-08/17-01/1, URBROJ: 401-01/13-17-240 od 1. lipnja 2017.) koji se odnosi na pitanje obveze provedbe postupka savjetovanja s javnošću temeljem članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine br. 25/13. i 85/15.) za pravilnik o jednostavnoj nabavi, čije je donošenje obveza prema članku 15. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine br. 120/16.).

„Zakon o javnoj nabavi u članku 15. stavku 2. određuje da pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave utvrđuje naručitelj općim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave, kao i mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije te dodatno utvrđuje da je Naručitelj obvezan opći akt iz stavka 2. ovoga članka te sve njegove kasnije promjene objaviti ažurno na svojim internetskim stranicama. Jednostavnom se nabavom smatra nabava do pragova utvrđenih člankom 12. stavkom 1.

Zakon o pravu na pristup informacijama u članku 11. stavku 1. određuje krug obveznika, vrstu akata za čiji je nacrt potrebnost provoditi savjetovanje, kao i način provedbe savjetovanja s javnošću, pa je tako propisano da su obveznici provedbe savjetovanja tijela državne uprave, druga državna tijela, pravne osobe s javnom ovlastima i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. U odnosu na opće akte, istom je odredbom propisano da se savjetovanja provodi i za opće akte kada se njima utječe na interese građana i pravnih osoba.

Usporedbom dvaju Zakona vidljivo je da je Zakonom o pravu na pristup informacijama određen uži krug tijela javne vlasti obveznika provedbe savjetovanja s

javnošću u odnosu na pravne osobe koje su naručitelji u smislu članka 5., 6. i 7. Zakona o javnoj nabavi, s obzirom na to da ista definicija, osim tijela javne vlasti u užem smislu (državna tijela, tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave), uključuje i pravne osobe s javnim ovlastima, ali ne i druga tijela javne vlasti koja nemaju javne ovlasti (druga javnopravna tijela odnosno javne službe, trgovačka društva koja nemaju javne ovlasti itd.).

U odnosu na vrstu akata, pravilnik o jednostavnoj nabavi nije provedbeni propis već opći akt i to opći akt tehničkog, internog karaktera kojima se u pravilu utvrđuje način rada i unutrašnja organizacija. Za razliku od općeg akta koji zbog svoje apstraktnosti i generalnosti imaju obilježja propisa (npr. određeni opći akti lokalnih jedinica), interni opći akti ne utječu neposredno na prava ili obveze korisnika, već utvrđuju procedure i kriterije obavljanja interne funkcije tijela – nabave, koja nema ulogu pružanja usluga korisnicima koja bi utjecala na njihova zakonom zajamčena prava ili obveze odnosno u užem smislu pravne interese. Ujedno, za interne opće akte nema obveze objave u službenim glasnicima kojom bi isti stupali na snagu, već se u pravilu ili ne objavljuju ili objavljuju na internetskim stranicama.

Iz članka 15. Zakona o javnoj nabavi vidljivo je da se izuzimanjem postupka jednostavne javne nabave od pravila javne nabave ključna uloga dodjeljuje konkretnom naručitelju koji utvrđuje pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave, način postupanja, obveze i odgovornosti u procesu upravljanja jednostavnom nabavom, uz uvažavanje ostalih zakonskih i podzakonskih akata ili pak internih akata, a prema svojim potrebama, u svrhu ostvarivanja efikasnosti u postupanju.

Uzevši u obzir odredbe Zakona o javnoj nabavi, krug obveznika provedbe savjetovanja odnosno krug obveznika donositelja pravilnika o jednostavnoj nabavi te vrstu akta o kojem je u konkretnom slučaju riječ, proizlazi da bi utjecaj korisnika u procesu savjetovanja s javnošću bio nejednak

mr. sc.
Iris Gović Penić

Pitali ste, odgovaramo!

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Iris Gović Penić na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Čistačica se tijekom čišćenja škole ozlijedila. Nakon liječenja je otišla u invalidsku mirovinu. Ima li ona pravo od poslodavca potraživati naknadu razlike plaće i mirovine?

Nakon ozljede na radu radnik ima pravo na naknadu imovinske i neimovinske štete sukladno Zakonu o obveznim odnosima. Potraživanje iz pitanja predstavlja imovinsku štetu.

Prema odredbi čl. 1095. Zakona o obveznim odnosima tko drugome nanese tjelesnu ozljedu ili mu naruši zdravlje, dužan je naknaditi mu troškove liječenja i druge potrebne troškove s tim u vezi, a i zaradu izgubljenu zbog nesposobnosti za rad za vrijeme liječenja, a ako ozlijeđeni zbog potpune ili djelomične nesposobnosti za rad gubi zaradu, ili su mu potrebe trajno povećane, ili su mogućnosti njegova daljnjeg razvijanja i napredovanja uništene ili umanjene, odgovorna osoba dužna je plaćati ozlijeđenomu određenu novčanu rentu kao naknadu za štetu.

Dakle, naknada izgubljene zarade predstavlja naknadu one zaradu koju bi po redovitom tijeku stvari radnik ostvario da nije došlo do ozljede na radu. Ako kao posljedica ozljede na radu dođe do odlaska u invalidsku mirovinu, radnik ima pravo na isplatu razlike između plaće i invalidske mirovine u onom omjeru koliko je ozljeda na radu doprinijela odlasku u invalidsku mirovinu.

Može li se preinačiti tužba povećanjem tužbenog zahtjeva nakon zaključenja prethodnog postupka kada je radnik, nakon što je provedeno vještačenje, utvrdio nove činjenice od kojih ovisi visina tužbenog zahtjeva temeljem kojeg tužitelj preinačava tužbu /povećava tužbeni zahtjev?

Zakon o parničnom postupku propisuje da preinaka tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva nakon zaključenja prethodnog postupka nije više dopuštena. I onda kada su provedenim (financijskim, medicinskim i dr.) vještačenjem utvrđene nove činjenice od kojih ovisi

visina tužbenog zahtjeva preinaka povišenjem tužbenog zahtjeva nije dopuštena ni kao iznimka prema čl. 299. st. 2. Zakona o parničnom postupku. Ovako je zaključeno na sastanku predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda RH u Zagrebu dana 15. lipnja 2018.

Ima li radnik pravo na zatezne kamate na dosuđeni dio bruto plaće koji se odnosi na predujam poreza na dohodak i prizrez na dohodak?

U pogledu prava radnika na isplatu zateznih kamata na iznos neisplaćene plaće, a koja mu je dosuđena sudskom odlukom, u sudskoj praksi su postojala i postoje različita pravna shvaćanja. Neki sudovi to pravo radnicima priznaju, a neki ne. No, nedavno je Vrhovni sud RH počeo zauzimati pravno shvaćanje prema kojemu radniku to pravo ne pripada. O tome govore sljedeće odluke:

„Dakle, plaća koju poslodavac isplaćuje radniku obuhvaća, osim neto plaće koja se isplaćuje neposredno radniku i sva dodatna davanja na nju, a uz to spadaju i porez i prizrez na dohodak, koji uz ostalo čine bruto plaću radnika, a koji se obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju prilikom svake isplate, a prema propisima koji važe na dan isplate. Prema čl. 45. st. 2. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada se obračunava, obustavlja i uplaćuje prilikom svake isplate.

Dakle, obveza uplate poreza dospijevaju tek prilikom isplate pojedinog mjesečnog iznosa naknade plaće radniku, te prije toga takva obveza nije dospjela.“
Vrhovni sud RH Revr-98/16. od 3. 5. 2017., Revr-206/16. od 19. 9. 2017.

Zaposlenik je dobio poslovno uvjetovani otkaz ugovora o radu. U vrijeme isteka otkaznog roka bio je na bolovanju. Pod pretpostavkom da zaposlenik uspje u sporu kojim traži da se utvrdi da otkaz nije bio

dr. sc.
Marija Zuber

Pitali ste, odgovaramo!

STAROSNA MIROVINA

Namjera mi je otići u starosnu mirovinu dana 01. ožujka 2019. godine kada punim 62 godine 4 mjeseca 22 dana života. Istovremeno sam na „tržištu rada“ cca 43 godine, od toga imam efektivnog mirovinskog staža cca 35 godina 4 mjeseca i x dana, budući sam od 1998. godine radila u osnovnoj školi na pola radnog vremena (20 sati tjedno) na radnom mjestu voditelja računovodstva. Obzirom na sve navedeno i na sve zakonske promjene od 1. siječnja 2019. godine mogu li nastaviti raditi u osnovnom školstvu na istom radnom mjestu (isti uvjeti) uz zadržavanje mirovine?

Prema podacima koje ste naveli, vi ćete u 2019. godini imati uvjete za punu starosnu mirovinu. Prema prijelaznim odredbama izmijenjenog Zakona o mirovinskom osiguranju, u 2019. godini je za stjecanje prava za starosnu mirovinu za žene propisana dob od 62 godine i 4 mjeseca i 15 godina mirovinskog staža. Vi ćete u 2019. imati oba uvjeta, čak više od traženih uvjeta i moći ćete ostvariti pravo na starosnu mirovinu.

Zakon o mirovinskom osiguranju dozvoljava da ostvarite starosnu mirovinu i nastavite raditi s polovinom punog radnog vremena ili kraće. Po tom se Zakonu čak i ne morate odjavljivati iz sustava osiguranja, moguće je

samo izmijeniti ugovor o radu s punog na nepuno radno vrijeme, evidentirati tu promjenu u HZMO-u i nastaviti raditi s polovinom radnog vremena ili kraće i primati punu mirovinu.

No, izmjena ugovora o radu nije rezultat samo vaših želja i mogućnosti, već vam za tu promjenu treba pristanak poslodavca. Ako za obavljanje poslova na vašem radnom mjestu treba radnik u punom radnom vremenu, a vi radite samo polovinu radnog vremena, poslodavac će morati zaposliti drugu osobu za drugu polovinu radnog vremena. Objektivno, to je poslodavcu skuplje jer mora isplaćivati dvije naknade za prijevoz, dva regresa za godišnji odmor, dvije božićnice i dr. Osim toga, poslodavcu će možda biti teže na tržištu rada pronaći osobu koja želi zasnovati radni odnos s polovinom radnog vremena jer osobe koje nemaju posao ili one koje bi možda promijenile poslodavca, teže pristaju zaposliti se s nepunim nego s punim radnim vremenom. Stoga, obavite razgovor s ravnateljem škole, a on će ovisno o okolnostima, potrebama i stajalištima nadležnog ministarstva morati donijeti odluku i možda neće moći udovoljiti vašoj molbi. Svakako, vi imate pravo raditi sve dok ne navršite 65 godina starosti. Iako ćete u 2019. imati uvjete za starosnu mirovinu, ne morate to pravo iskoristiti u 2019. godini.

Rajka Domin
dipl. oec.

Pitali ste, odgovaramo!

IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?

Pošaljite ga Rajki Domin na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

NOVE OSNOVICE ZA OBRAČUN PLAĆE U JAVNOM SEKTORU

Je li promijenjena osnovica za obračun plaće i od kada se primjenjuje?

U Narodnim novinama br. 2/2019. objavljen je Zaključak o postignutom Sporazumu između sindikata javnih službi i Vlade Republike Hrvatske o uvećanju osnovice za plaće u javnim službama. Osnovica će se povećati za 3 % od 1. siječnja 2019. godine, a potom dodatno za 2 % počevši od 1. rujna 2019. godine.

S obzirom na to da je osnovica na koju se primjenjuje povećanje 5.421,54 kn, nova osnovica bi trebala biti 5.584,19 kn, a primijenit će se u obračunu plaće za siječanj.

NOVA SVOTA ZAŠTIĆENOG DIJELA PLAĆE OD OVRHE U 2019. GODINI

Kako odrediti koliki iznos izuzeti u slučaju ovrhe na plaću zaposlenika?

Ovršni zakon¹ u članku 173. propisuje ograničenja na plaći ovršenika prema prosječnoj neto plaći u Republici Hrvatskoj² istovremeno vodeći računa i o tome je li zaposlenik uopće ostvario plaću u visini prosječne neto plaće.

Naime, Zakon propisuje da ako se ovrha provodi na plaći ovršenika koja je jednaka ili viša od prosječne neto plaće u RH od ovrhe je izuzet iznos od:

- 2/3 prosječne neto plaće, ali
- ako se ovrha provodi radi tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenog zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za

izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja od ovrhe se izuzima iznos od 1/2 prosječne neto plaće, a

- ako se ovrha obavlja radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta od ovrhe se izuzima iznos od ¼ prosječne neto plaće u RH.
- Ako ovršenik prima plaću u iznosu manjem od prosječne plaće u RH od ovrhe je izuzet iznos od
- 3/4 plaće ovršenika, ali ne više od 2/3 prosječne neto plaće u RH
- ako se ovrha provodi radi tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenog zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja od ovrhe se izuzima iznos od 1/2 neto plaće ovršenika, a
- ako se ovrha obavlja radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta od ovrhe se izuzima iznos od ¼ prosječne neto plaće ovršenika.

Državni zavod za statistiku objavio je da je **prosječna mjesečna isplaćena neto plaća** po zaposlenome u pravnim osobama RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2018.³ bila **6.237,00 kn** te taj iznos postaje osnova za izračun iznosa koji se izuzima od ovrhe.

Kada se pravila iz članka 173. Ovršnog zakona primjene na iznos objavljene prosječne neto plaće RH, dobiju se sljedeći iznosi koji su izuzeti od ovrhe odnosno iznad kojih je moguća pljenidba.

Ako je zaposlenikova **neto plaća:**

- veća od prosječne neto plaće RH, tj. od 6.237,00 kn,

¹ Narodne novine br. 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., i73/17. na snazi od 3. 8. 2017.

² Prosječnom neto plaćom u RH smatra se prosječan iznos mjesečne neto plaće isplaćene po jednom zaposlenome u pravnim osobama u RH, za razdoblje siječanj - kolovoz tekuće godine koju je dužan utvrditi Državni zavod za statistiku i objaviti u „Narodnim novinama“ najkasnije do 31. prosinca te godine. Tako utvrđeni iznos primjenjuje se u idućoj godini.

³ Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2018., Narodne novine br. 98/18.

Ela Kovačić
dipl. iur.

**IMATE PITANJE?
TREBATE ODGOVOR?**

Pošaljite ga Eli Kovačić na:
casopis.poslovni.edukator@gmail.com

Provjera vjerodostojnosti diploma

Ministarstvo znanosti i obrazovanja dana 11. siječnja 2019. godine poslalo je na sve osnovne i srednje škole dopis kojim se traži provjera vjerodostojnosti isprava o stupnju obrazovanja službenika i namještenika. Sukladno navedenom dopisu, škole su dužne pokrenuti proceduru provjere vjerodostojnosti isprava kojima se dokazuje potreban stupanj obrazovanja (diploma, svjedodžba i dr.) u instituciji koja je izdala ispravu te ako se utvrdi da isprave nisu vjerodostojne, potrebno je poduzeti mjere propisane zakonom.

Provjera vjerodostojnosti diplome je za državne službe jedan od obveznih postupaka prilikom zapošljavanja na neodređeno i provjera se traži nakon odabira kandidata. Uglavnom, dopis se šalje ustanovi koja je izdala diplomu/uvjerenje/svjedodžbu s klasom i urudžbenim brojem te datumom izdavanja, odnosno moguće je izvršiti provjeru vjerodostojnosti isprava na način da se iz dosjea radnika izdvoji diploma/svjedodžba te se ista fotokopira i pošalje kao dodatak dopisu. Kad iz svih dosjea radnika izvučemo diplome, potrebno je iste složiti po vrsti fakulteta te ih poslati na fakultet (institucije koje su ih izdale). Škola će zatražiti provjeru vjerodostojnosti isprava o stečenoj kvalifikaciji. Bitno je istaknuti kako se vjerodostojnost isprave mora napraviti za stalno zaposlene (tzv. stare radnike) kao i za sve one koje zapošljavamo po prvi put (nove radnike).

Nadam se kako u sustavu neće biti utvrđenih krivotvorenih isprava jer ako je utvrđeno da imate radnika s krivotvorenom ispravom potrebno je o tome obavijestiti Ministarstvo znanosti i obrazovanja o poduzetim radnjama.

Bilo bi idealno kada bi svaki fakultet imao Registar diplomiranih studenata.

Iako prilikom zapošljavanja u osnovnoškolskom i srednjoškolskom sustavu provjera diploma do sada nije bila praksa, moramo se podsjetiti kako su se mnoge ustanova već susrele s masovnim traženjem utvrđivanja vjerodostojnosti isprava, ali onih koje je izdavala srednja škola npr. gimnazija. Prošle smo godine imali veliki broj upita kolegica tajnica iz Zagreba i okolice koje su dobile zahtjev za provjeru svjedodžbi koje su izdane, a stizali su od raznih gradskih uprava i javnih uprava, kao i Zagrebačkog holdinga.

Zaposlenicima koji su kvalifikaciju stekli izvan Hrvatske, prema riječima ministrice, rečeno je kako je provjera vjerodostojnosti diploma obavljana preko Ministarstva vanjskih i europskih poslova, kao i da je tražena provjera već provedena za sve državne službenike. Smatram da je provjera inozemnih diploma novijeg doba potpuno nepotrebna jer su one prilikom nostrifikacije provjerene. To je pomalo problematičan zahtjev jer je nostrifikacija i kvalifikacija inozemnih diploma ionako iznimno dugotrajan proces. Imamo slučajeve nastavnika koji su diplomirali u inozemstvu te na nostrifikaciju čekaju više od godinu dana. Pored toga, nostrifikaciju provodi Agencija za visoko obrazovanje koja u tom postupku provjerava vjerodostojnost svih dokumenata. S ovakvim napatkom Ministarstva morat ćemo ispočetka prolaziti cijeli taj dugotrajan postupak, ali možda će vrijeme pokazati pa to neće biti potrebno.

U drugom broju časopisa pisat ćemo o temi vjerodostojnosti diplome i što napraviti kada je diploma krivotvorena. Pravno će biti obrađena tema kroz postojeću sudsku praksu u Hrvatskoj.

U slučaju da ste pretplatnik ili član Udruge, a imate navedeni problem, obratite nam se s povjerenjem.

www.kovacic-konzalting.com

Rajka Domin
dipl. oec.

RIDERE PER VIVERE!

Ah te žene...

- Ako sam rekla da dolazim za 5 minuta, zašto me onda zoveš svakih pola sata?
- To što žensko zapamti, muško ne može ni da zapiše!
- Legenda kaže da je jednom davno postojao muškarac kojem je žena dopustila da bude u pravu!
- Istraživanja su pokazala da su muškarci s bradom privlačniji od žena s brkovima.
- Što kažu za one djevojke koje se udaju, a nisu trudne? - Udale se na prazan stomak.
- Pitala me žena: „Šta ima na televizoru?“
Lijepo sam joj odgovorio: „Prašina“ I vidi me sad...
- Interesantno je da žene uvijek provale svaku mušku laž, a i dalje vjeruju reklamama i to da će smršaviti 10 kg za samo 7 dana.
- Što si dobila od muža za 20 godina braka? – Čir!
- Vi što ste u braku i stalno se nešto žalite zar vam nije odmah bilo sumnjivo ono „...i u ZLU?“
- Jezik se zove materinji jer otac nikad ne može doći do riječi!
- Prava žena nikada ne vara, ali se uvijek sređuje kao da je na to spremna.
- Kad žena ušuti i đavo se zabrine!
- Kad vidiš muškarca i poželiš ga, sjeti se sljedećeg: Bez obzira koliko je lijep, bez obzira koliko je dobar i zabavan, koliko je duhovit, talentiran ili moćan... Negdje sjedi neka žena i pije šampanjac jer ga se riješila.
- Mama, hoću konja!
- Dobit ćeš ga kad se udaš...
- Kad žena zavoli ima oči djeteta...Kad muškarac zavoli ima pogled teleta.
- Svađa sa ženom je poput uhićenja. Sve što kažeš može se i hoće upotrijebiti protiv tebe.
- Što duže igraš s đavolom, duže ostaješ u paklu.
- Muškarci, volite i poštujujte svoje žene jer nikad ne znate šta vam sve mogu staviti u ručak.
- Žene dugo žive jer kriju godine.
- Žena zna što neće, a ne zna što hoće.
- Kada sam se obojala nije čak ni primijetio, a kada sam malko ogrebala branik istrčao mi je u gaćicama u susret!!!
- U našem braku, sve je 50/50. Ja kuham, on jede. Ja perem, on nosi. Ja kupujem, on plaća.
- Muškarci lažu više, ali žene lažu bolje.
- Ako se ženska osoba dere na tebe, ne pružaj otpor, ne ulazi u konverzaciju, ne klimaj glavom, samo se pravi mrtav i prestat će za par sati.
- Najgora poza je kad ti se žena popne na glavu.
- Kakva vam je snaha, jel' vrijedna, hoće li kopat?
- Hoće, hoće, oči bi ti iskopala da je probudiš prije 12h.
- Ne znaš kome je teže – slobodnim ženama, zato što ne mogu naći pravog ili udatima koje su ga našle i sad ga se ne mogu RIJEŠIT.
- Žene se ljute samo iz 3 razloga:
  1. Zbog svijeta.
  2. Ni zbog čega.
  3. Zato.
- Nije strašno naljutiti ženu, prođe to. Strašno je kada je razočaraš. To ne prolazi.

